Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MELCHIOR WATHELET IŠVADA,
pateikta 2018 m. kovo 22 d.[1]

Sujungtos bylos C-47/17 ir C-48/17

X (C-47/17),
X (C-48/17)
prieš
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

(*Rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem* (Harleme posėdžiaujantis Hagos apylinkės teismas, Nyderlandai) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 – Valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymas – Reglamentas (EB) Nr. 1560/2003 – 5 straipsnio 2 dalis – Prašymas perimti savo žinion arba atsiimti prieglobsčio prašytoją – Prašomos valstybės narės neigiamas atsakymas – Pakartotinio nagrinėjimo prašymas – Terminas atsakymui pateikti – Nesilaikymas – Pasekmės“

I. Įžanga

1. Prejudiciniai klausimai šioje byloje, kuriuos 2017 m. vasario 1 ir 3 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateikė *rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem* (Harleme posėdžiaujantis Hagos apylinkės teismas, Nyderlandai), susiję su 2003 m. rugsėjo 2 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1560/2003, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus, taikymo taisykles[2], 5 straipsnio 2 dalies išaiškinimu.

2. Šie prašymai buvo pateikti nagrinėjant dviejų prieglobsčio prašytojų ir *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie* (valstybės sekretorius saugumo ir teisingumo reikalams, Nyderlandai, toliau – valstybės sekretorius) ginčus.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 OL L 222, 2003, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 200; klaidų ištaisymas OL L 197, 2017, p. 20. Reglamentas Nr. 1560/2003 buvo iš dalies pakeistas, be kita ko, 2014 m. sausio 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 118/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1560/2003, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus, taikymo taisykles (OL L 39, 2014, p. 1). Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnis keistas nebuvo.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

1. Reglamentas „Dublinas III“

3. Reglamente (ES) Nr. 604/2013[3] įtvirtinti valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai[4]. Bylai reikšmingi toliau išdėstyti šio reglamento straipsniai.

4. 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Jei remiantis šiame reglamente išvardytais kriterijais negalima nustatyti jokios atsakingos valstybės narės, už jo nagrinėjimą yra atsakinga pirmoji valstybė narė, kuriai buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas.

<…>

Jei pagal šią dalį negali būti perduodama jokiai valstybei narei, paskirtai pagal III skyriuje išdėstytus kriterijus, arba pirmajai valstybei narei, kurioje pateiktas prašymas, atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą atliekanti valstybė narė tampa atsakinga valstybe nare.“

5. 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Nukrypdama nuo 3 straipsnio 1 dalies, kiekviena valstybė narė gali nuspręsti nagrinėti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės jai pateiktą tarptautinės apsaugos prašymą net tada, kai ji pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus neatsako už tokį nagrinėjimą.

<…>“

6. 20 straipsnio 1 ir 5 dalyse nustatyta:

„1. Atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra prasideda, kai tik valstybei narei pirmą kartą pateikiamas tarptautinės apsaugos prašymas.

<…>

5. Prašytoją, kuris atsakingos valstybės narės nustatymo metu atsiėmė pirmąjį kitoje valstybėje narėje pateiktą prašymą, yra kitoje valstybėje narėje be teisę gyventi šalyje patvirtinančio dokumento arba kuris joje pateikia tarptautinės apsaugos prašymą, laikydamasi 23, 24, 25 ir 29 straipsniuose nustatytų sąlygų, atsiima valstybė narė, kuriai tas tarptautinės apsaugos prašymas buvo pateiktas pirmiausiai, kad būtų baigta atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra.

<…>“

3 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013, p. 31, toliau – reglamentas „Dublinas III“).

4 Reglamentu „Dublinas III“ buvo panaikintas ir pakeistas 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 343/2003, nustatantis valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus (OL L 50, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 109, toliau – reglamentas „Dublinas II“).

7. 21 straipsnyje nustatyta:

„1. Jei valstybė narė, kuriai buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, mano, kad už to prašymo nagrinėjimą yra atsakinga kita valstybė narė, ji gali kuo skubiau ir jokiu būdu ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo to prašymo pateikimo, kaip apibrėžta 20 straipsnio 2 dalyje, dienos paprašyti, kad ta kita valstybė narė perimtų prašytoją savo žinion.

Nepaisant pirmos pastraipos, nustačius atitiktį sistemoje „Eurodac“ lyginant su duomenimis, įregistruotais pagal [2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos] reglamento (ES) Nr. 603/2013 [dėl *Eurodac* sistemos pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti [Reglamentą „Dublinas III“], kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su *Eurodac* sistemos duomenimis ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011, kuriuo įsteigiama Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra [5]], 14 straipsnį, prašymas siunčiamas per du mėnesius nuo to atitikties rezultato gavimo pagal to reglamento 15 straipsnio 2 dalį.

Jei prašymas perimti prašytoją savo žinion per pirmoje ir antroje pastraipose nustatytus laikotarpius nepateikiamas, atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tenka valstybei, kurioje prašymas buvo pateiktas.

2. Prašančioji valstybė narė gali prašyti skubaus atsakymo, jei tarptautinės apsaugos prašymas buvo pateiktas po to, kai asmeniui buvo neleista atvykti arba pasilikti, kai jis buvo sulaikytas už neteisėtą buvimą [šalyje] arba kai jam buvo įteiktas arba įvykdytas sprendimas dėl išsiuntimo.

Prašyme nurodoma, dėl kokių priežasčių reikalingas skubus atsakymas ir per kiek laiko tikimasi jo sulaukti. Tas laikotarpis yra ne trumpesnis kaip viena savaitė.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytais atvejais prašymas, kad kita valstybė narė perimtų prašytoją savo žinion, pateikiamas naudojant standartinę formą, pridedami tiesioginiai ar netiesioginiai įrodymai, apibūdinti 22 straipsnio 3 dalyje nurodytuose dviejuose sąrašuose, ir (arba) svarbios ištraukos iš prašytojo pareiškimo, leidžiantys prašomos valstybės narės valdžios institucijoms pasitikrinti, ar ji yra atsakinga pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus.

[Europos] Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, patvirtina vienodas prašymų perimti savo žinion parengimo ir pateikimo sąlygas. <…>“

8. 22 straipsnyje nustatyta:

„1. Prašoma valstybė narė atlieka reikalingus patikrinimus ir sprendimą dėl prašymo perimti prašytoją savo žinion pateikia per du mėnesius nuo prašymo gavimo dienos.

<…>

5 OL L 180, 2013, p. 1, toliau – reglamentas „Eurodac“. „Eurodac“ sistemą sudaro centrinė sistema, skirta visų pirma kompiuterizuotos centrinės pirštų atspaudų duomenų bazei valdyti (tie atspaudai yra svarbus elementas nustatant tikrąją tarptautinės apsaugos prašytojų ir asmenų, sulaikytų dėl neteisėto Europos Sąjungos išorės sienų kirtimo, tapatybę), ir elektroninės duomenų tarp valstybių narių ir centrinės sistemos perdavimo priemonės. Vienas iš pagrindinių „Eurodac“ sistemos tikslų – veiksmingas reglamento „Dublinas III“ taikymas. „Eurodac“ sistemos duomenų bazė buvo sukurta siekiant „leisti kiekvienai valstybei narei patikrinti, ar jos teritorijoje nelegaliai esantis trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra pateikęs prašymą suteikti tarptautinę apsaugą kitoje valstybėje narėje“ (žr. reglamento „Eurodac“ 4–6 konstatuojamąsias dalis). Pagal reglamento „Eurodac“ 9 straipsnio 1 dalį „[k]iekviena valstybė narė nedelsdama paima kiekvieno ne jaunesnio kaip 14 metų amžiaus tarptautinės apsaugos prašytojo visų pirštų atspaudus, taip pat kuo skubiau ir ne vėliau kaip per 72 valandas nuo jo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo, kaip apibrėžta [reglamento „Dublinas III] 20 straipsnio 2 dalyje, perduoda juos <…> į centrinę sistemą“.

3. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, sudaro ir periodiškai peržiūri du sąrašus, kuriuose <…> nurodomi svarbūs tiesioginių ir netiesioginių įrodymų elementai <…>.

<…>

6. Tais atvejais, kai prašančioji valstybė narė prašo skubaus atsakymo <…>, prašoma valstybė narė visaip stengiasi laikytis prašomo termino. Išimtiniais atvejais, kai galima įrodyti, kad prašymo perimti prašytoją savo žinion nagrinėjimas yra itin sudėtingas, prašoma valstybė narė gali duoti savo atsakymą praėjus prašomam terminui, bet visais atvejais per mėnesį. <…>

7. Tai, kad sprendimas nepriimamas per 1 dalyje nustatytą dviejų mėnesių laikotarpį ir per 6 dalyje minėtą vieno mėnesio laikotarpį, prilygsta prašymo priėmimui [sutikimui patenkinti prašymą] ir reiškia pareigą perimti asmenį savo žinion, taip pat pareigą tinkamai pasirūpinti atvykimo organizavimu.“

9. 23 straipsnyje nustatyta:

„1. Kai valstybė narė, kurioje 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punkte nurodytas asmuo pateikė naują tarptautinės apsaugos prašymą, mano, kad kita valstybė narė atsakinga pagal 20 straipsnio 5 dalį ir 18 straipsnio 1 dalies b, c arba d punktus, ji gali paprašyti tos kitos valstybės narės tą asmenį atsiimti.

2. Prašymas atsiimti pateikiamas kuo skubiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pranešimo apie atitiktį sistemoje „Eurodac“ gavimo pagal [reglamento „Eurodac“] 9 straipsnio 5 dalį.

Jeigu prašymas atsiimti grindžiamas ne iš sistemos „Eurodac“ gautais duomenimis, o kitais įrodymais, jis per tris mėnesius nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo dienos, kaip apibrėžta 20 straipsnio 2 dalyje, išsiunčiamas prašomai valstybei narei.

3. Kai prašymas atsiimti nepateikiamas per 2 dalyje nustatytus laikotarpius, atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tenka valstybei narei, kurioje pateiktas tas naujas prašymas.

4. Prašymas atsiimti pateikiamas naudojant standartinę formą ir apima tiesioginius ar netiesioginius įrodymus, kaip aprašyta dviejuose 22 straipsnio 3 dalyje minėtuose sąrašuose, ir (arba) svarbias ištraukas iš atitinkamo asmens pareiškimų, leidžiančius prašomos valstybės narės valdžios institucijoms pasitikrinti, ar ji yra atsakinga, remiantis šiame reglamente nustatytais kriterijais.

Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, patvirtina vienodas prašymų atsiimti rengimo ir pateikimo sąlygas. <…>“

10. 25 straipsnyje nustatyta:

„1. Prašoma valstybė narė atlieka reikalingus patikrinimus ir kuo skubiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, priima sprendimą dėl prašymo atsiimti atitinkamą asmenį. Jei prašymas yra grindžiamas duomenimis, gautais iš sistemos „Eurodac“, tas terminas sutrumpinamas iki dviejų savaičių.

2. Nesiėmus veiksmų per 1 dalyje minėtą vieno mėnesio ar dviejų savaičių laikotarpį, laikoma, kad su prašymu sutinkama ir prisiimama pareiga atsiimti atitinkamą asmenį, taip pat pareiga tinkamai pasirūpinti atvykimo organizavimu.“

11. 29 straipsnyje nustatyta:

„1. Prašytojas <…> iš prašančiosios valstybės narės atsakingai valstybei narei perduodamas pagal prašančiosios valstybės narės nacionalinę teisę, atitinkamoms valstybėms narėms pasikonsultavus, kiek praktiškai įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo kitos valstybės narės prašymo atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti gavimo [nuo kitos valstybės narės sutikimo patenkinti prašymą atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti] arba nuo galutinio sprendimo dėl skundo ar peržiūrėjimo priėmimo, jei sprendimo vykdymas buvo sustabdytas <…>.

<…>

2. Tais atvejais, kai perdavimas per šešis mėnesius neįvyksta, atsakinga valstybė narė atleidžiama nuo pareigų atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti, o atsakomybė pereina prašančiajai valstybei narei. Šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip iki vien[ų] metų, jei perdavimas negalėjo įvykti dėl atitinkamo asmens įkalinimo, arba ne ilgiau kaip iki aštuoniolikos mėnesių, jei atitinkamas asmuo slapstosi.

<…>“

12. 37 straipsnyje nustatyta:

„1. Jei valstybės narės nesutaria kokiu nors su šio reglamento taikymu susijusiu klausimu, jos gali pasinaudoti taikinimo procedūra, numatyta 2 dalyje.

2. Taikinimo procedūra pradedama, kai viena iš besiginčijančių valstybių narių kreipiasi su prašymu į 44 straipsniu įsteigto komiteto pirmininką. Nutarusios pasinaudoti taikinimo procedūra, susijusios valstybės narės įsipareigoja kiek tik galima laikytis pasiūlyto sprendimo.

Komiteto pirmininkas paskiria tris komiteto narius, atstovaujančius trims nesusijusioms su nagrinėjamu dalyku valstybėms narėms. Jie priima visų šalių argumentus raštu arba žodžiu ir apsvarstę klausimą per vieną mėnesį, jei būtina, po balsavimo, pasiūlo sprendimą.

<…>

Sprendimas yra galutinis ir neapskundžiamas, nesvarbu, ar šalys jį priima ar atmeta.“

2. Reglamentas Nr. 1560/2003

13. Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnyje nustatyta:

„1. Jei, atlikus patikrinimą, prašomos valstybės narės nuomone pateiktų įrodymų nepakanka jos atsakomybei prisiimti, prašančiajai valstybei narei siunčiamame neigiamame atsakyme turi būti išsamiai išvardintos tokio atsisakymo priežastys.

2. Jei prašančios valstybės narės nuomone toks atsisakymas paremtas neteisingu įvertinimu arba jei ji gali pateikti papildomų įrodymų, ji gali prašyti pakartotinai nagrinėti jos prašymą. Tai turi būti atlikta ne vėliau kaip per tris savaites gavus neigiamą atsakymą. Prašoma valstybė narė turi stengtis atsakyti per dvi savaites. Bet kokiu atveju, ši papildoma procedūra neturi viršyti laiko ribų, nustatytų [reglamento „Dublinas II“] 18 straipsnio 1 dalyje ir 20 straipsnio 1 dalies b punkte.“

3. Direktyva 2013/32

14. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos [6] 31 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad nagrinėjimo procedūra būtų baigta per šešis mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos.

Kai prašymui taikoma [reglamente „Dublinas III“] nustatyta procedūra, šešių mėnesių terminas pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai pagal tą reglamentą nustatoma už prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė, prašytojas yra tos valstybės teritorijoje ir yra kompetentingos institucijos žinioje.

Valstybės narės gali pratęsti šioje dalyje nustatytą šešių mėnesių terminą ne ilgesniam nei dar devynių mėnesių laikotarpiui, kai:

a) atvejis susijęs su sudėtingais faktiniais ir (arba) teisiniais klausimais;

b) tarptautinės apsaugos vienu metu prašo daug trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės, todėl praktiškai labai sunku baigti procedūrą per šešių mėnesių terminą;

<…>

Valstybės narės gali, kai tai tinkamai pagrįsta, viršyti šioje dalyje nustatytus terminus ne daugiau nei trimis mėnesiais, kai tai yra būtina siekiant užtikrinti tinkamą ir išsamų tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.“

B. Nyderlandų teisė

15. Bylai reikšmingi šie *Algemene wet bestuursrecht* (Bendrasis administracinio proceso įstatymas, toliau – *Awb*) straipsniai:

16. 4:17 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Jei administracinė institucija laiku nepriima sprendimo dėl prašymo, ji turi sumokėti baudą prašytojui už kiekvieną pavėluotą dieną, tačiau šis laikotarpis negali būti ilgesnis nei 42 dienos.“

17. 6:2 straipsnio b punkte nustatyta:

„Taikant teisės aktų nuostatas dėl ieškinių ir skundų, sprendimo nepriėmimas per nustatytą terminą prilygsta sprendimui.“

18. 6:12 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Ieškinys gali būti pareikštas, jeigu administracinė institucija laiku nepriima sprendimo ir pasibaigė dviejų savaičių terminas, kuris pradedamas skaičiuoti kitą dieną po tos dienos, kai suinteresuotasis asmuo raštu pranešė administracinei institucijai apie jos neveikimą.“

6 OL L 180, 2013, p. 60.

19. 8:55b straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Jei ieškinys pareikštas dėl sprendimo nepriėmimo laiku, administracinis teismas pagal *Awb* 8:54 straipsnį priima sprendimą per aštuonias savaites nuo ieškinio gavimo dienos ir *Awb* 6:5 straipsnyje nurodytų kriterijų įvykdymo, nebent jis mano, kad bylą reikia išnagrinėti per posėdį.“

20. 8:55c straipsnyje nustatyta:

„Administracinis teismas, jeigu jo prašoma ir jei ieškinys yra pagrįstas, taip pat nustato mokėtinos baudos dydį.“

21. Pagal *Awb* 8:55d straipsnio 1 dalį, jei ieškinys yra pagrįstas ir dar nepranešta apie jokį administracinės institucijos sprendimą, administracinis teismas jai nurodo pranešti apie sprendimą per dvi savaites, pradedamas skaičiuoti kitą dieną nuo teismo sprendimo įteikimo. Pagal 2 dalį administracinis teismas savo sprendimu skiria papildomą baudą už kiekvieną administracinės institucijos pavėluotą dieną įvykdyti teismo sprendimą.

III. Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

A. Byla C-47/17

22. 2016 m. sausio 24 d. ieškovas pagrindinėje byloje, Sirijos pilietis, pateikė Nyderlandų valstybės sekretoriui prašymą išduoti prieglobsčio prašytojui skirtą leidimą laikinai gyventi šalyje. Tą pačią dieną valstybės sekretorius gavo pranešimą apie atitiktį „Eurodac“ sistemoje (anglų k. „hit“), rodantį, kad šis ieškovas 2016 m. sausio 22 d. buvo pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą Vokietijos Federacinėje Respublikoje [7].

23. 2016 m. kovo 24 d. valstybės sekretorius Vokietijos valdžios institucijoms pateikė prašymą atsiimti ieškovą pagrindinėje byloje pagal reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies b punktą.

24. 2016 m. balandžio 7 d. Vokietijos valdžios institucijos atmetė prašymą atsiimti minėtą asmenį [8].

25. 2016 m. balandžio 14 d. valstybės sekretorius pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį Vokietijos valdžios institucijoms pateikė pakartotinio nagrinėjimo prašymą; į jį nebuvo atsakyta.

26. 2016 m. rugpjūčio 29 d. raštu ieškovas pagrindinėje byloje paprašė valstybės sekretoriaus išnagrinėti jo prašymą ir laikyti 2016 m. balandžio 7 d. Vokietijos valdžios institucijų atsisakymą galutiniu. Valstybės sekretorius nepateikė atsakymo dėl šio prašymo esmės.

27. 2016 m. lapkričio 14 d. ieškovas pagrindinėje byloje paskelbė bado streiką.

7 Savo rašytinėse pastabose Komisija teigė, kad ieškovas pagrindinėje byloje nebuvo pateikęs tarptautinės apsaugos prašymo Vokietijos Federacinėje Respublikoje. Ji pažymi, jog „[s]uinteresuotojo asmens advokato rašte Nyderlandų valdžios institucijoms paminėtas 2016 m. liepos 4 d. *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Vokietijos federalinė migracijos ir pabėgėlių tarnyba <…>) raštas, kuriame nurodyta, kad paimami visų į Vokietiją atvykusių užsieniečių pirštų atspaudai ir jie visi įregistruojami „Eurodac“ sistemoje, priskiriant juos prie „1 kategorijos“, t. y. prie prieglobsčio prašytojų kategorijos, skirtingai nuo asmenų, sulaikytų dėl neteisėto išorės sienos kirtimo – nesvarbu, ar buvo faktiškai pateiktas prieglobsčio prašymas. Šių registravimo taisyklių pasekmė – tai, kad per tą laiką Vokietijos valdžios institucijos atmesdavo, kaip nagrinėjamos bylos atveju, Nyderlandų tarnybos prašymus tuo pagrindu, kad nebuvo pateikta jokio prieglobsčio prašymo“ (žr. šių pastabų 8 punktą).

8 Komisijos teigimu, 2016 m. balandžio 7 d. Vokietijos valdžios institucijos atsakė „kol kas neigiamai, kad nebūtų pažeistas reglamento „Dublinas III“ 25 straipsnio 1 dalyje nustatytas atsakymo terminas. Atsakymui pateikti reik[ėjo] išsamesnio tyrimo Vokietijoje, apie kurį [Nyderlandų valdžios institucijoms] bus pranešta be atskiro prašymo“ (žr. jos pastabų 5 punktą).

28. 2016 m. lapkričio 17 d. jis pateikė skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, nurodydamas, kad per nustatytą terminą nebuvo priimta sprendimo dėl jo prašymo išduoti prieglobsčio prašytojui skirtą leidimą laikinai gyventi šalyje, ir paprašė skirti valstybės sekretoriui baudą, skaičiuojamą nuo tos dienos, kai šis nepriėmė sprendimo, kurį turėjo priimti, įpareigoti jį priimti sprendimą per teismo nustatytą terminą ir kartu su šiuo įpareigojimu skirti papildomą 100 eurų baudą už kiekvieną pavėluotą dieną[9].

29. Maždaug 2016 m. lapkričio 23 d. ieškovas vėl pradėjo valgyti ir gerti.

30. 2016 m. gruodžio 22 d. valstybės sekretorius prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pranešė, kad prašymas atsiimti atitinkamą asmenį, pateiktas Vokietijos valdžios institucijoms, 2016 m. gruodžio 14 d. atsiimtas ir kad ieškovo pagrindinėje byloje prašymas dabar bus nagrinėjamas pagal *Nederlandse Algemene Asielprocedure* (Nyderlandų bendra prieglobsčio procedūra).

31. 2017 m. sausio 26 d. sprendimu ieškovui pagrindinėje byloje buvo suteiktas pabėgėlio statusas.

32. Pagrindinės bylos šalys nesutaria, ar per tą laiką pasibaigė terminas, per kurį valstybės sekretorius turėjo priimti sprendimą dėl prašymo išduoti prieglobsčio prašytojui skirtą leidimą laikinai gyventi šalyje, ieškovo pagrindinėje byloje pateikto 2016 m. sausio 24 d.

33. Šiuo klausimu ieškovas pagrindinėje byloje teigia, kad, pasibaigus reglamento „Dublinas III“ 23 ir 25 straipsnyje nurodytiems atsiėmimo procedūros terminams, turi būti nustatyta atsakinga valstybė narė. Jei prašoma valstybė narė per nustatytus terminus pateikia neigiamą atsakymą į prašymą atsiimti atitinkamą asmenį, nuo to momento atsakomybė tenka prašančiajai valstybei narei. Todėl šešių mėnesių terminas sprendimui dėl prieglobsčio prašymo priimti pradedamas skaičiuoti nuo šio neigiamo atsakymo momento. Kadangi 2016 m. balandžio 7 d. Vokietijos valdžios institucijos atmetė prašymą atsiimti, nuo tos pačios dienos už ieškovo prieglobsčio prašymo nagrinėjimą tapo atsakinga Nyderlandų Karalystė, todėl terminas sprendimui dėl šio prašymo priimti pasibaigė 2016 m. spalio 7 d.

34. Valstybės sekretoriaus teigimu, atvirkščiai, terminas sprendimui dėl šio prašymo priimti buvo pradėtas skaičiuoti tik nuo 2016 m. gruodžio 14 d., kai Nyderlandų Karalystė pripažino savo atsakomybę už jo nagrinėjimą.

35. Tokiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar, atsižvelgiant į [reglamento „Dublinas III] ir [Direktyvos 2013/32] tikslą, turinį ir taikymo sritį, prašomoji valstybė narė turi atsakyti į [Reglamento Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje numatytą pakartotinio nagrinėjimo prašymą per dvi savaites?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar, atsižvelgiant į [Reglamento Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalies paskutinį sakinį, reikia taikyti [reglamento „Dublinas II“] 20 straipsnio 1 dalies b punkte (dabar – [reglamento „Dublinas III“] 25 straipsnio 1 dalis) numatytą maksimalų vieno mėnesio terminą?

3. Jei į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų atsakyta neigiamai, ar prašomoji valstybė narė, atsižvelgiant į [Reglamento Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje vartojamus žodžius „turi stengtis“, turi pagrįstą laikotarpį atsakyti į pakartotinio nagrinėjimo prašymą?

9 Per 2018 m. sausio 16 d. posėdį ieškovo pagrindinėje byloje (byloje C-47/17) advokatas patvirtino, kad bauda turi būti suprantama kaip suma, mokėtina už kiekvieną dieną, įskaitant jau praėjusį laikotarpį, kuria viršijamas terminas, nustatytas administracinės institucijos sprendimui priimti.

4. Jei prašomoji valstybė narė turi faktiškai atsakyti į [Reglamento Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje numatytą pakartotinio nagrinėjimo prašymą per pagrįstą laikotarpį, ar daugiau kaip šeši mėnesiai, kaip yra pagrindinėje byloje, yra pagrįstas laikotarpis? Jei atsakymas į šį klausimą yra neigiamas, kaip reikia suprasti „pagrįstą laikotarpį“?

5. Jei prašomoji valstybė narė neatsako į pakartotinio nagrinėjimo prašymą nei per dvi savaites, nei per mėnesį, nei per pagrįstą laikotarpį, kokių tai sukelia pasekmių? Ar prašančioji valstybė narė tokiu atveju yra atsakinga už užsieniečio pateikto prieglobsčio prašymo esmės nagrinėjimą, o gal už tai yra atsakinga prašomoji valstybė narė?

6. Jei reikia manyti, kad, kai laiku neatsakoma į [Reglamento Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje numatytą pakartotinio nagrinėjimo prašymą, prašomoji valstybė narė tampa atsakinga už prieglobsčio prašymo esmės nagrinėjimą, per kokį terminą prašančioji valstybė narė, t. y. atsakovas pagrindinėje byloje, turi pateikti šią informaciją užsieniečiui?“

B. Byla C-48/17

36. 2015 m. rugsėjo 22 d. ieškovas pagrindinėje byloje, Eritrėjos pilietis, pateikė prašymą išduoti prieglobsčio prašytojui skirtą leidimą laikinai gyventi Nyderlanduose. Iš „Eurodac“ sistemos duomenų bazės matyti, kad 2015 m. birželio 9 d. jis jau buvo pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą Šveicarijoje.

37. Nors prašyme priimti prejudicinį sprendimą nepateikta informacijos šiuo klausimu, remiantis nacionaline bylos medžiaga atrodo, kad per Vidužemio jūrą 2015 m. gegužės mėn. pabaigoje ieškovas pagrindinėje byloje atvyko į Italiją, tačiau šioje valstybėje jo pirštų atspaudai nebuvo paimti. Paskui, 2015 m. birželio 8 d., jis atvyko į Šveicariją. 2015 m. rugsėjo 17 d. ieškovas išvyko iš Šveicarijos ir per Prancūziją atvyko į Nyderlandus.

38. 2015 m. lapkričio 20 d. valstybės sekretorius Šveicarijos valdžios institucijoms pateikė prašymą atsiimti ieškovą pagrindinėje byloje pagal reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies b punktą.

39. 2015 m. lapkričio 25 d. Šveicarijos valdžios institucijos šį prašymą atmetė tuo pagrindu, kad prieš tai Šveicarijos Konfederacija jau buvo pateikusi Italijos Respublikai prašymą perimti savo žinion arba atsiimti šį asmenį; į šį prašymą nebuvo atsakyta, todėl nuo 2015 m. rugsėjo 1 d. Italijos Respublika tapo atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą.

40. 2015 m. lapkričio 27 d. valstybės sekretorius Italijos valdžios institucijoms pateikė prašymą perimti savo žinion arba atsiimti ieškovą pagrindinėje byloje pagal reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies b punktą.

41. 2015 m. lapkričio 30 d. Italijos valdžios institucijos atmetė šį prašymą.

42. 2015 m. gruodžio 1 d. valstybės sekretorius pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį Italijos valdžios institucijoms pateikė pakartotinio nagrinėjimo prašymą, o 2016 m. sausio 18 d. išsiuntė priminimo raštą šioms valdžios institucijoms.

43. 2016 m. sausio 26 d. Italijos valdžios institucijos sutiko patenkinti prašymą atsiimti ieškovą pagrindinėje byloje [10].

10 Nors iš bylos medžiagos atrodytų, kad ieškovas pagrindinėje byloje nebuvo pateikęs prieglobsčio prašymo Italijoje, t. y. šioje byloje turėtų būti kalbama apie perėmimą savo žinion (o ne apie atsiėmimą), Italijos valdžios institucijų sutikime dėl perdavimo nurodytas reglamento „Dublinas III“ 18 straipsnio 1 dalies b punktas. Taip pat pažymiu, jog, Komisijos teigimu, „2016 m. balandžio 8 d. suinteresuotojo asmens advokatas nurodė, kad Italija tapo atsakinga ne 2016 m. sausio 26 d., o 2015 m. rugsėjo 1 d. Taigi, reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnyje nurodytas šešių mėnesių terminas perdavimui įvykdyti jau buvo pasibaigęs“ (žr. rašytinių Komisijos pastabų 23 punktą).

44. 2016 m. balandžio 19 d. valstybės sekretorius atsisakė nagrinėti ieškovo pagrindinėje byloje pateiktą prašymą dėl prieglobsčio prašytojui skirto leidimo laikinai gyventi šalyje, remdamasis tuo, kad už minėto prašymo nagrinėjimą atsakinga Italijos Respublika.

45. Ieškovas pagrindinėje byloje apskundė šį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Be to, jis laikinąsias apsaugos priemones taikančiam teisėjui pateikė prašymą skirti laikinąją apsaugos priemonę ir uždrausti valstybės sekretoriui išsiųsti jį iš šalies, kol nepasibaigs keturių savaičių terminas, skaičiuojamas nuo tos dienos, kai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priims sprendimą dėl skundo. 2016 m. birželio 30 d. nutartimi laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas tenkino šį prašymą skirti laikinąją apsaugos priemonę.

46. Bylos šalys nesutaria, be kita ko, dėl klausimo, ar valstybės sekretorius tapo atsakingas už 2015 m. rugsėjo 22 d. ieškovo pagrindinėje byloje pateikto prašymo išduoti prieglobsčio prašytojui skirtą leidimą laikinai gyventi šalyje nagrinėjimą, nes Italijos valdžios institucijos, iš pradžių atmetusios valstybės sekretoriaus prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, per nustatytą terminą neatsakė į pakartotinio nagrinėjimo prašymą.

47. Tokiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar, atsižvelgiant į [reglamento „Dublinas III“] ir Direktyvos [2013/32] tikslą, turinį ir visumą, prašomoji valstybė narė turi atsakyti į [Reglamento Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje numatytą pakartotinio nagrinėjimo prašymą per dvi savaites?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai: ar, atsižvelgiant į Įgyvendinimo reglamento 5 straipsnio 2 dalies paskutinį sakinį, reikia taikyti [reglamento „Dublinas II“] 20 straipsnio 1 dalies b punkte (dabar – [reglamento „Dublinas III“] 25 straipsnio 1 dalis) numatytą maksimalų vieno mėnesio terminą?

3. Jei į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų atsakyta neigiamai: ar prašomoji valstybė narė, atsižvelgiant į [Reglamento Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje vartojamus žodžius „turi stengtis“, turi pagrįstą laikotarpį atsakyti į pakartotinio nagrinėjimo prašymą?

4. Jei prašomoji valstybė narė turi faktiškai atsakyti į [Reglamento Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje numatytą pakartotinio nagrinėjimo prašymą per pagrįstą laikotarpį, ar septynios su puse savaitės, kaip pagrindinėje byloje, dar yra pagrįstas laikotarpis? Jei atsakymas į šį klausimą yra neigiamas: kaip tuomet reikia suprasti pagrįstą laikotarpį?

5. Jei prašomoji valstybė narė neatsako į pakartotinio nagrinėjimo prašymą nei per dvi savaites, nei per pagrįstą laikotarpį, kokių tai sukelia pasekmių? Ar prašančioji valstybė narė tokiu atveju yra atsakinga už užsieniečio pateikto prieglobsčio prašymo esmės nagrinėjimą, o gal už tai yra atsakinga prašomoji valstybė narė?

6. Jei reikia manyti, kad prašomoji valstybė narė tampa atsakinga už prieglobsčio prašymo esmės nagrinėjimą, nes laiku neatsakė į [Reglamento Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje numatytą pakartotinio nagrinėjimo prašymą, per kokį terminą prašančioji valstybė narė (šiuo atveju atsakovas) turi apie tai pranešti užsieniečiui?“

IV. Procesas Teisingumo Teisme

48. 2016 m. vasario 13 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimu bylos C-47/17 ir C-48/17 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdomos rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimtas sprendimas, nes prejudiciniai klausimai, pateikti to paties teismo šiose dviejose bylose, iš esmės yra tapatūs [11].

49. Rašytines pastabas pateikė ieškovas pagrindinėje byloje C-47/17, Nyderlandų, Vengrijos, Jungtinės Karalystės ir Šveicarijos Konfederacijos vyriausybės, taip pat Komisija.

50. 2017 m. spalio 16 d. raštu Teisingumo Teismas paprašė, kad jo statuto 23 straipsnyje nurodytos suinteresuotosios šalys trumpai atsakytų į rašytinius klausimus.

51. Atsakymus raštu pateikė ieškovai pagrindinėse bylose (sujungtose bylose C-47/17 ir C-48/17), Nyderlandų ir Vokietijos vyriausybės, taip pat Komisija.

52. Ieškovai pagrindinėse bylose (sujungtose bylose C-47/17 ir C-48/17), Nyderlandų, Vokietijos ir Jungtinės Karalystės vyriausybės, taip pat Komisija pateikė žodines pastabas per 2018 m. sausio 16 d. įvykusį posėdį.

V. Analizė

A. Pirminės pastabos

53. Būtent dėl tarpusavio pasitikėjimo principo, kuriuo grindžiama bendra Europos prieglobsčio sistema, Sąjungos teisės aktų leidėjas priėmė, be kita ko, reglamentą „Dublinas III“, siekdamas visų pirma racionalizuoti tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą ir išvengti perkrauti sistemą dėl valstybių narių įpareigojimo nagrinėti to paties prašytojo pateiktus daugkartinius prašymus, padidinti teisinį saugumą, kiek tai susiję su už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą atsakingos valstybės narės nustatymu, ir taip išvengti „forum shopping“, *visomis šiomis priemonėmis iš esmės siekdamas paspartinti prašymų nagrinėjimą atsižvelgiant tiek į prieglobsčio prašytoją, tiek į dalyvaujančių valstybių interesus* [12].

54. Taigi, pagal reglamento „Dublinas III“ 1 straipsnį šiuo reglamentu siekiama įtvirtinti valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus [13].

1. Perėmimo savo žinion ir atsiėmimo procedūros

55. „[P]agal reglamento „Dublinas III“ 3 straipsnio 1 dalį bet kurios iš valstybių narių teritorijoje tarptautinės apsaugos prašančio trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės prašymą iš principo nagrinėja viena valstybė narė, būtent ta, kuri yra atsakinga pagal šio reglamento III skyriuje nustatytus kriterijus“ [14]. Reglamento „Dublinas III“ 7 straipsnio 1 dalyje patikslinta, kad atsakingos valstybės narės

11 Bylos C-47/17 ketvirtajame klausime vartojami žodžiai „daugiau kaip šeši mėnesiai“ byloje C-48/17 pakeisti žodžiais „septynios su puse savaitės“, o žodžių „nei per mėnesį“, esančių bylos C-47/17 penktajame klausime, nėra bylos C-48/17 penktojo klausimo pirmame sakinyje.

12 Šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 10 d. Sprendimą *Abdullahi* (C-394/12, EU:C:2013:813, 53 ir 54 punktai ir nurodyta jurisprudencija). Kursyvu išskirta mano.

13 Iš reglamento „Dublinas III“ 4 konstatuojamosios dalies matyti, kad bendra Europos prieglobsčio sistema turi apimti aiškų ir veiksmingą valstybės narės, atsakingos už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo būdą. Pagal šio reglamento 5 konstatuojamąją dalį „toks būdas ir valstybėms narėms, ir atitinkamiems asmenims turėtų būti grindžiamas objektyviais bei teisingais kriterijais. Jis pirmiausia turėtų padėti greitai nustatyti atsakingą valstybę narę, kad būtų galima garantuoti veiksmingą galimybę pradėti tarptautinės apsaugos suteikimo procedūras ir netrukdyti siekiui greitai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus“.

14 2017 m. vasario 16 d. Sprendimas *C. K. ir kt.* (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 56 punktas). Reglamento „Dublinas III“ IV skyriuje nurodyti atvejai, kai valstybė narė gali būti laikoma atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą nukrypstant nuo šių kriterijų.

nustatymo kriterijai yra taikomi tokia tvarka, kokia jie pateikti minėto reglamento III skyriuje. Tačiau, be reglamento „Dublinas III“ III skyriuje išdėstytų kriterijų, siekiant nustatyti vieną valstybę narę, atsakingą už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, minėto reglamento VI skyriuje įtvirtintos perėmimo kitos valstybės žinion ir atsiėmimo procedūros, kurios, *kaip ir minėto reglamento III skyriuje išdėstyti kriterijai*, taip pat padeda nustatyti atsakingą valstybę narę [15].

56. Nuostatose, kurios taikomos reglamente „Dublinas III“ įtvirtintoms perėmimo savo žinion ir atsiėmimo procedūroms, numatyti tam tikri privalomi terminai ir šių terminų pasibaigimo pasekmės. Mano nuomone, reglamento „Dublinas III“ VI skyriuje nustatyti privalomi terminai grindžiami tikslu paspartinti tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą atsižvelgiant tiek į prieglobsčio prašytojų, tiek į dalyvaujančių valstybių interesus.

57. Pavyzdžiui, reglamento „Dublinas III“ 21 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad vienos valstybės narės prašymas kitai valstybei narei perimti asmenį savo žinion turi būti pateiktas kuo skubiau ir jokiu būdu ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo dienos [16]. Sąjungos teisės aktų leidėjas apibrėžė šių terminų nesilaikymo padarinius, reglamento „Dublinas III“ 21 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nustatęs, kad jeigu minėto prašymo perimti savo žinion per nurodytus terminus nepateikiama, atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tenka valstybei narei, kurioje buvo pateiktas šis tarptautinės apsaugos prašymas [17].

58. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587) 62 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad, taikant reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalį, tarptautinės apsaugos prašytojas, skųsdamas sprendimą jį perduoti, gali remtis tuo, kad suėjo minėto reglamento 21 straipsnio 1 dalyje numatytas terminas.

59. Be to, pagal reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 1 dalį prašoma valstybė narė per du mėnesius turi tiesiogiai sutikti patenkinti prašymą perimti savo žinion atitinkamą asmenį [18]. Pagal reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 7 dalį, jei prašoma valstybė neatsako per 1 dalyje nustatytą dviejų mėnesių terminą [19], tai prilygsta netiesioginiam sutikimui patenkinti prašymą ir reiškia pareigą perimti asmenį savo žinion.

60. Taikant reglamento „Dublinas III“ 23 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą prašymas atsiimti atitinkamą asmenį turi būti pateiktas kuo skubiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pranešimo apie atitiktį sistemoje „Eurodac“ gavimo. Pagal šio reglamento 23 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, jeigu prašymas atsiimti grindžiamas ne iš sistemos „Eurodac“ gautais duomenimis, o kitais įrodymais, jis per tris mėnesius nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo

15 Šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 25 d. Sprendimą *Shiri* (C-201/16, EU:C:2017:805, 39 punktas). 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587) 53 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad „nors šio reglamento 21 straipsnio 1 dalies nuostatomis apibrėžiama perėmimo savo žinion procedūra, jos, kaip ir minėto reglamento III skyriuje išdėstyti kriterijai, padeda nustatyti ir atsakingą valstybę narę, kaip ji suprantama pagal šį reglamentą. Taigi sprendimas perduoti prašytoją kitai valstybei narei nei ta, kurioje pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, negali būti laikomas priimtas laiku, suėjus šiose nuostatose nurodytiems terminams“.

16 Žr. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimą *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587, 51 punktas). Neatsižvelgiant į šį pirmąjį terminą, nustačius atitiktį sistemoje „Eurodac“ lyginant su duomenimis, įregistruotais pagal reglamento „Eurodac“ 14 straipsnį, šis prašymas turi būti pateiktas per du mėnesius nuo to atitikties rezultato gavimo. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587) 67 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad iš pačios reglamento „Dublinas III“ 21 straipsnio 1 dalies formuluotės matyti, kad prašymą perimti savo žinion privaloma pateikti per šioje nuostatoje nurodytus terminus.

17 Žr. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimą *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587, 52 punktas). Šio sprendimo 61 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad „minėto reglamento <…> 21 straipsnio 1 dalies [trečioje pastraipoje] numatyta, jog, jeigu sueina pirmesnėse dviejose pastraipose numatyti terminai, atsakomybė savaime pereina valstybei narei, kurioje buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, ir nereikalaujama jokios prašomos valstybės narės reakcijos“. To paties sprendimo 54 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad „[reglamento „Dublinas III 21 straipsnio 1 dalies] nuostatomis iš esmės taip pat prisidedama prie reglamento „Dublinas III“ 5 konstatuojamojoje dalyje nurodyto greito tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimo tikslo siekimo, nes pagal jas užtikrinama, kad tuo atveju, kai delsiama vykdyti perėmimo savo žinion procedūrą, tarptautinės apsaugos prašymas nagrinėjamas valstybėje narėje, kurioje jis buvo pateiktas, kad toks nagrinėjimas nebūtų dar labiau užtęstas, jeigu būtų priimtas ir vykdomas sprendimas perduoti prašytoją“.

18 Reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad tam tikromis aplinkybėmis į prašymą perimti savo žinion atitinkamą asmenį turi būti atsakyta per vieną mėnesį.

19 Arba per 6 dalyje numatytą vieno mėnesio terminą.

dienos išsiunčiamas prašomai valstybei narei. Reglamento „Dublinas III“ 23 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad, kai prašymo atsiimti nepateikiama per 2 dalyje nustatytus laikotarpius, atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tenka valstybei narei, kurioje pateiktas naujas tarptautinės apsaugos prašymas.

61. Pagal reglamento „Dublinas III“ 25 straipsnio 2 dalį, jei prašoma valstybė narė neatsako į prašymą atsiimti per vieno mėnesio arba, kai prašymas grindžiamas sistemos „Eurodac“ duomenimis, per dviejų savaičių terminą, laikoma, kad su prašymu netiesiogiai sutinkama ir prisiimama pareiga atsiimti atitinkamą asmenį.

62. Vis dėlto reikia pabrėžti, kad tuo atveju, kai prašoma valstybė narė per reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 1, 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus pateikia neigiamą atsakymą į prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, šiame reglamente *nėra apibrėžti šio atsakymo padariniai* [20].

63. Šiuo klausimu reglamente „Dublinas III“ nenumatyta, kad gavus tokį neigiamą atsakymą neišvengiamai kyla prašančiosios valstybės narės atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą [21]. Be to, šiomis aplinkybėmis reglamente „Dublinas III“ nepatikslintas terminas, per kurį turi būti nustatyta už tarptautinės apsaugos prašymą atsakinga valstybė narė [22].

64. Nors tai nėra patikslinta, manau, kad valstybei narei įgyvendinant reglamentą „Dublinas III“ procedūrų, kurias vykdo kompetentingos nacionalinės institucijos, metu taikytina teisė į gerą administravimą, be kita ko, kiekvieno asmens teisė, kad jo bylos būtų nagrinėjamos *per pagrįstą laikotarpį*, kuri yra bendrasis Sąjungos teisės principas [23]. Todėl, neatsižvelgiant į tai, kad tam tikrais atvejais privalomas terminas nenustatytas, atsakinga valstybė narė turi būti nustatyta per pagrįstą laikotarpį.

2. Perdavimas

65. Prašymuose priimti prejudicinį sprendimą šiuos prašymus pateikęs teismas daro kelias nuorodas į reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnyje numatytą perdavimo sistemą ir į minėto reglamento 27 straipsnyje numatytą teisių gynimo priemonę.

66. Pagal reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą atitinkamas asmuo perduodamas kiek praktiškai įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per šešis mėnesius *nuo kitos valstybės narės sutikimo patenkinti prašymą* perimti savo žinion ar atsiimti šį asmenį arba nuo galutinio sprendimo dėl skundo ar peržiūros priėmimo, jei sprendimo vykdymas buvo sustabdytas.

20 Komisijos teigimu, „[r]eglamente „Dublinas III“ nėra bendro taikymo nuostatos dėl laikotarpio, per kurį turi būti nustatyta valstybės narės atsakomybė tuo atveju, kai prašoma valstybė narė pateikia neigiamą atsakymą per 22 straipsnio 1, 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje numatytą terminą“ (žr. atsakymo į rašytinius klausimus 3 punktą).

21 Iš esmės lieka atsakyti į klausimą, ar vis dėlto taikytini reglamento „Dublinas III“ III skyriuje įtvirtinti kriterijai, ar atsakomybė automatiškai pereina prašančiajai valstybei narei.

22 Man atrodo, kad reglamente „Dublinas III“ šiuo klausimu yra nemažai spragų.

23 2014 m. gegužės 8 d. Sprendimas *N.* (C-604/12, EU:C:2014:302, 49 ir 50 punktai).

67. Minėto reglamento 29 straipsnio 2 dalyje patikslinta, kad, kai perdavimas per šešis mėnesius neįvyksta [24], atsakinga valstybė narė atleidžiama nuo pareigų atitinkamą asmenį perimti savo žinion arba atsiimti, o atsakomybė pereina prašančiajai valstybei narei. Teisingumo Teismo teigimu, ši atsakomybė prašančiajai valstybei narei pereina automatiškai ir nebūtina, kad prašoma valstybė narė atsisakytų perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį [25].

68. Reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad tarptautinės apsaugos prašytojas turi teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę ir gali apskųsti teismui sprendimą dėl perdavimo arba prašyti jį peržiūrėti dėl faktinių ir teisinių pagrindų. Be to, pagal reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 3 dalies c punktą, jei nacionalinėje teisėje numatyta, kad atitinkamam asmeniui suteikiama galimybė prašyti teismo sustabdyti sprendimo dėl perdavimo vykdymą, kol nagrinėjamas jo skundas ar peržiūrimas sprendimas, atitinkamas teismas turi priimti sprendimą dėl šio prašymo per pagrįstą laikotarpį ir pagrįsti savo sprendimą, jei minėtas prašymas atmetamas.

69. Dėl reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyto šešių mėnesių termino pažymėtina, kad iš 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Shiri* (C-201/16, EU:C:2017:805) 44 punkto matyti, jog tarptautinės apsaugos prašytojas turi turėti galimybę pasinaudoti veiksminga ir sparčia teisių gynybos priemone, kuri leistų jam remtis šiuo pasibaigusiu terminu.

70. Kadangi byloje C-47/17 Vokietijos valdžios institucijos atmetė valstybės sekretoriaus prašymą perimti savo žinion arba atsiimti suinteresuotąjį asmenį [26] ir net neatsakė į valstybės sekretoriaus pakartotinio nagrinėjimo prašymą [27], man atrodo, kad, nenustačius atsakingos valstybės narės, klausimas dėl perdavimo pagal reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnį yra skubotas arba net nereikšmingas.

71. Taip pat pažymiu, kad savo rašytinėse pastabose byloje C-48/17 Komisija nurodė, jog „2016 m. kovo 31 d. Nyderlandų valdžios institucijos pranešė suinteresuotojo asmens advokatui apie savo ketinimus nenagrinėti šio asmens prieglobsčio prašymo ir perduoti jį Italijai. <…> 2016 m. balandžio 8 d. suinteresuotojo asmens advokatas nurodė, kad Italijos Respublika tapo atsakinga ne 2016 m. sausio 26 d., o 2015 m. rugsėjo 1 d. Taigi, reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnyje nurodytas šešių mėnesių terminas perdavimui įvykdyti jau buvo pasibaigęs. <…> 2016 m. rugsėjo 27 d. papildydamas skundo pagrindus suinteresuotojo asmens advokatas nurodė, kad būtų naudinga pateikti prejudicinį klausimą dėl Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio ir reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio išaiškinimo – iš esmės kyla klausimas, kiek Italijos Respublika yra atsakinga už suinteresuotojo asmens prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nes nėra nustatyta, ar Šveicarijos Konfederacija pratęsė 29 straipsnyje numatytą šešių mėnesių terminą, pranešdama Italijos Respublikai, kad Šveicarijos Konfederacija negali perduoti suinteresuotojo asmens, nes jis išvyko iš šalies nežinoma kryptimi“.

72. Pažymėtina, kad prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neuždavė jokio klausimo, susijusio su reglamento „Dublinas III“ 29 straipsniu. Iš esmės jo klausimai susiję tik su Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalimi. Darytina išvada, kad Teisingumo Teismo neprašoma atsakyti į klausimą, ar sujungtose bylose C-47/17 ir C-48/17 buvo laikytasi reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnyje numatytų terminų.

24 Pagal reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 2 dalį „[š]is [šešių mėnesių] terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip *iki vien[ų] metų*, jei perdavimas negalėjo įvykti dėl atitinkamo asmens įkalinimo, arba ne ilgiau kaip *iki aštuoniolikos mėnesių*, jei atitinkamas asmuo slapstosi“ Kursyvu išskirta mano.

25 2017 m. spalio 25 d. Sprendimas *Shiri* (C-201/16, EU:C:2017:805, 27, 29 ir 34 punktai). Šio sprendimo 39 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad „reglamentu „Dublinas III“ nustatytos perėmimo savo žinion arba atsiėmimo procedūros turi būti vykdomos laikantis kelių imperatyvių terminų, tarp kurių – šio reglamento 29 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas šešių mėnesių terminas. Nors šiomis nuostatomis reglamentuojama perėmimo savo žinion procedūra, jos, kaip ir minėto reglamento III skyriuje išdėstyti kriterijai, taip pat padeda nustatyti atsakingą valstybę narę“. Be to, to paties sprendimo 41 punkte Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad „reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnyje numatyti terminai yra nustatyti ne tik sprendimui dėl perdavimo priimti, bet ir jam įvykdyti“.

26 Žr. šios išvados 24 punktą.

27 Žr. šios išvados 25 punktą.

3. Direktyvos 2013/32 31 straipsnio 3 dalis

73. Direktyvos 2013/32 31 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „[v]alstybės narės svarsto tarptautinės apsaugos prašymus nagrinėjimo procedūros metu <…>“. Be to, pagal šios direktyvos 31 straipsnio 3 dalį „[v]alstybės narės užtikrina, kad nagrinėjimo procedūra būtų baigta per šešis mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos“. Pagal tą pačią nuostatą šešių mėnesių terminas pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai pagal reglamentą „Dublinas III“ nustatoma už prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė, prašytojas yra tos valstybės teritorijoje ir yra kompetentingos institucijos žinioje.

74. Darytina išvada, kad tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimas *aiškiai vyksta po to*, kai pagal reglamentą „Dublinas III“ nustatyta atsakinga valstybė narė ir prireikus perduotas suinteresuotasis asmuo [28]. Taigi, nors reglamente „Dublinas III“ ir įtvirtinti tam tikri privalomi terminai, šis atsakingos valstybės nustatymas ir perdavimas, nepaisant reikalavimo greitai nagrinėti prašymus, gali tęstis palyginti ilgai, jei pradedamos perėmimo savo žinion arba atsiėmimo procedūros ir jei suinteresuotasis asmuo pasinaudoja jam suteiktomis galimybėmis pateikti skundą arba prašymą peržiūrėti sprendimą, kurie sustabdo sprendimo vykdymą [29]. Taigi neįmanoma abstrakčiai apibrėžti maksimalaus arba net pagrįsto laikotarpio, per kurį turi būti nustatyta atsakinga valstybė [30], nepaisant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo bandymo tai padaryti. Kiekvienos bylos atvejis turi būti vertinamas konkrečiai.

75. Taip pat pažymėtina, kad 2017 m. liepos 26 d. Sprendime *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587, 102 punktas) Teisingumo Teismas pabrėžia, kad reglamento „Dublinas III“ ir Direktyvos 2013/32 nuostatomis sukuriamos skirtingos procedūros, kurioms nustatyti atskiri reikalavimai ir, be kita ko, kiek tai susiję su terminais, joms taikoma atskira tvarka.

76. Būtent atsižvelgiant į šias aplinkybes reikia nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus dėl pakartotinio nagrinėjimo procedūros, numatytos Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje.

B. Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

77. Savo pirmuoju prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar, atsižvelgiant į reglamento „Dublinas III“ ir Direktyvos 2013/32 tikslą, turinį ir taikymo sritį, prašoma valstybė narė turi atsakyti į Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje numatytą pakartotinio nagrinėjimo prašymą per dvi savaites. Šiuo klausimu visų pirma siekiama nustatyti, ar atsakymo į Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje numatytą pakartotinio nagrinėjimo prašymą terminas yra privalomas prašomai valstybei narei ir dėl jo nesilaikymo ši valstybė narė tampa atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

28 Komisijos teigimu, „[i]š Direktyvos 2013/32 31 straipsnio 3 dalies antros pastraipos aiškiai matyti, kad prieglobsčio prašym[ui] nagrinė[ti] skirtas šešių mėnesių terminas (kuris gali būti atnaujintas) pradedamas skaičiuoti nuo to momento, kai pagal reglamentą [„Dublinas III“] nustatyta už prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė, prašytojas yra tos valstybės narės teritorijoje ir yra kompetentingos institucijos žinioje“ (žr. jos pastabų 72 punktą).

29 Atsakydama į rašytinius Teisingumo Teismo klausimus Vokietijos vyriausybė teigė, kad, nepaisant reglamentu „Dublinas III“ siekiamo tikslo greitai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus, „[v]is dėlto neįmanoma visais atvejais kiek įmanoma labiau sutrumpinti procedūrą, nes ji gali pailgėti tuo atveju, kai prašytojas pateikia skundą dėl sprendimo arba jis slapstosi ar yra įkalintas. Šiais atvejais pačiame reglamente „Dublinas III“ nustatyta, kad 29 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatytas šešių mėnesių terminas pradedamas skaičiuoti vėliau arba pratęsiamas“ (žr. jos atsakymų į klausimus 5 punktą).

30 Taigi ir maksimalaus tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo termino, kuris pradedamas skaičiuoti tik nustačius atsakingą valstybę narę ir tik jei tenkinamos kitos sąlygos, numatytos Direktyvos 2013/32 31 straipsnio 3 dalyje.

78. Prieš nagrinėjant šį prašymą būtina išnagrinėti Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos procedūros pobūdį ir jos galimą teisinį pagrindą [31].

79. Iš Reglamento Nr. 1560/2003 1 konstatuojamosios dalies matyti, kad šiuo reglamentu siekiama patikslinti tam tikras specialias reglamento „Dublinas III“ įgyvendinimo priemones: „[k]ad būtų palengvintas valstybių narių institucijų, įgyvendinančių šį reglamentą, bendradarbiavimas, turi būti aiškiai apibrėžtos priemonės, siunčiant ir apdorojant prašymus dėl perėmimo ir atsiėmimo bei prašymus dėl informacijos pateikimo ir asmenų perdavimo“.

80. Kaip nurodo Vengrijos vyriausybė, „Reglamentu Nr. 1560/2003 nesiekiama įtvirtinti atsakomybę reglamentuojančių normų, kurios nėra nustatytos reglamente [„Dublinas III“]“ [32].

81. Iš tiesų Reglamente Nr. 1560/2003 įtvirtinta pakartotinio nagrinėjimo procedūra nėra tiesiogiai numatyta reglamente „Dublinas III“, kuriame, kaip atsakydama į rašytinius Teisingumo Teismo klausimus pabrėžė Vokietijos vyriausybė, nenustatyta jokio tiesioginio įgaliojimo tokiai procedūrai sukurti [33]. Pačioje Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje patikslinta, kad jame įtvirtinta procedūra – tai papildoma procedūra, kuria, mano manymu, siekiama pagerinti reglamento „Dublinas III“ taikymą [34]. Tai reiškia, kad pakartotinio nagrinėjimo prašymas nėra naujas prašymas perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį [35]. Be to, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakingos valstybės narės nustatymo taisyklės yra įtvirtintos tik reglamente „Dublinas III“ [36].

31 Iš tiesų savo 2017 m. spalio 16 d. rašte Teisingumo Teismas savo statuto 23 straipsnyje nurodytoms suinteresuotosioms šalims pateikė klausimą dėl papildomos pakartotinio nagrinėjimo procedūros, įtvirtintos Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje, teisinio pagrindo. Ieškovas pagrindinėje byloje C-48/17 mano, kad pagal reglamentą „Dublinas III“ Komisijai nesuteikta jokių įgaliojimų pakartotinio nagrinėjimo procedūrai numatyti. Vokietijos vyriausybė mano, kad nors reglamente „Dublinas III“ nėra nustatyta jokio tiesioginio įgaliojimo pakartotinio nagrinėjimo procedūrai patvirtinti, Reglamento Nr. 1560/2003 „[1 konstatuojamojoje dalyje] patikslinta, kad turi būti įgyvendintos tam tikros specialios priemonės, būtinos veiksmingai taikyti reglamentą „Dublinas III“. Siekiama, be kita ko, palengvinti prašymo „apdorojimą“. Reglamento [Nr. 1560/2003] 5 straipsnis, kuriame įtvirtintos nuostatos dėl prašymų apdorojimo tuo atveju, kai šie prašymai atmesti, taip pat atitinka šį tikslą“. Ieškovas pagrindinėje byloje (byloje C-48/17) per 2018 m. sausio 16 d. posėdį nurodė, jog mano, kad pakartotinio nagrinėjimo procedūra negali būti grindžiama reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 4 dalimi. Per posėdį Komisija teigė, kad Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalies pagrindas – tai reglamento „Dublinas II“ 17 straipsnio 3 dalis (kuri iš dalies atitinka reglamento „Dublinas III“ 21 straipsnio 3 dalį) ir reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnio 4 dalis. Nyderlandų vyriausybė šiuo klausimu pritarė Komisijos pastaboms.

32 Žr. Vengrijos vyriausybės pastabų 17 punktą.

33 Kaip ir reglamente „Dublinas II“.

34 Ir anksčiau – reglamento „Dublinas II“. Šiuo klausimu žr. Reglamento Nr. 1560/2003 1 konstatuojamąją dalį.

35 Remdamasis reglamento „Dublinas III“ 21 straipsnio 1 dalimi ir 23 straipsnio 1 dalimi, taip pat 2017 m. liepos 26 d. Sprendimu *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587, 67 punktas), manau, kad gavusi neigiamą prašomos valstybės narės atsakymą, prašančioji valstybė narė gali pateikti naują prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, jei *laikomasi reglamento „Dublinas III“ 21 ir 23 straipsniuose nustatytų privalomų terminų*. Darytina išvada, kad įmanoma, bent jau teoriškai, lygiagrečiai pateikti kelis prašymus perimti savo žinion arba atsiimti. Tačiau, jei atitinkami terminai pasibaigė, prašančioji valstybė narė nebegali pateikti tokio prašymo. Atsakydama į rašytinius Teisingumo Teismo klausimu Komisija nurodė, kad „[p]akartotinio nagrinėjimo procedūra pasinaudojama dažnai (2 903 prašymai – 2015 m., 8 442 – 2016 m.) ir maždaug trečdaliu atveju prašymas tenkinamas (1 019 iš 2015 m. pateiktų prašymų ir 2 489 iš 2016 m. pateiktų prašymų)“.

36 Kaip nurodysiu šios išvados 111 punkte, pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį prašoma valstybė narė yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, tik jei *aiškiai* prisiima šią atsakomybę per pagrįstą laikotarpį.

82. Tiesa, pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 1 dalį prašoma valstybė narė, gavusi prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, turi pagrįsti atsisakymą, o to paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad jei, prašančios valstybės narės nuomone, toks atsisakymas paremtas neteisingu įvertinimu arba jeigu ji gali pateikti papildomų įrodymų, ji gali prašyti pakartotinai nagrinėti jos prašymą, ir tai turi būti padaryta per privalomą [37] trijų savaičių terminą po neigiamo atsakymo gavimo [38]. Be to, toje pačioje nuostatoje numatyta, kad prašoma valstybė narė *„turi stengtis* [39] atsakyti per dvi savaites“ [40].

83. Pateiksiu dar dvi pastabas. Pirma, be to, kad remiantis pačia teksto formuluote dviejų savaičių terminas yra neprivalomas [41], Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje nenumatyta jokių teisinių pasekmių nei dėl šio termino nesilaikymo, nei dėl atsakymo į pakartotinio nagrinėjimo prašymą nepateikimo [42]. Iš esmės Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje, priešingai nei reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 7 dalyje ir 25 straipsnio 2 dalyje, nenumatyta, kad prašančioji valstybė narė privalo perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį.

84. Antra, reglamente „Dublinas III“ neapibrėžti neigiamo atsakymo į prašymą perimti savo žinion arba atsiimti, pateikto per reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 1, 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus, padariniai. Mano nuomone, Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje numatyta procedūra įtvirtintas tik konsultavimasis arba struktūrinis dialogas tarp prašančiosios

37 Šiuo klausimu teksto formuluotė nepalieka jokių abejonių dėl privalomojo termino pobūdžio: „[t]ai *turi būti* atlikta ne vėliau kaip per tris savaites gavus neigiamą atsakymą“.

38 Savo pastabų 53 punkte Komisija pažymi, kad „[r]eglamente „Dublinas III“ ir jam įgyvendinti priimtame Reglamente Nr. 1560/2003 yra įtvirtinti tam tikri aiškiai privalomi terminai, bet negalima taikyti privalomų terminų visiems atvejams. Būtent dėl šios priežasties aiškinimas negali prieštarauti aiškiai teksto formuluotei. Taikant Reglamento [Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalį iš tikrųjų gali būti situacijų, kai valstybės narės turi nagrinėti sudėtingus atvejus, pavyzdžiui, susijusius su nelydimais nepilnamečiais arba galimais šeimos nariais, ir tokiais atvejais trumpas ir privalomas terminas prieštarautų tikslui teisingai paskirti atsakingą valstybę narę. Taigi, aiški Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalies formuluotė grindžiama ir politiniu pasirinkimu“.

39 Versijoje ispanų kalba vartojami žodžiai „se esforzará“, danų – „bestraeber“, anglų – „shall endeavour“, italų – „procura di“, vengrų – „törekszik“ ir nyderlandų – „zich beijveren“.

40 Manau, kaip ir Komisija, kad žodžiai „turi stengtis“ ir „panašūs žodžių junginiai, vartojami iš esmės beveik visose reglamento kalbinėse versijose, yra visiškai aiškūs“ ir jais nenustatoma įpareigojimo atsakyti per dvi savaites (žr. jos pastabų 51 ir 52 punktus). Ieškovas pagrindinėje byloje (byloje C-47/17) mano, kad žodžiai „zich beijveren“ („turi stengtis“), kurie vartojami Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalies versijoje nyderlandų kalba, gali būti aiškinami tik taip, kad prašoma valstybė narė turi pareigą padaryti viską, ką gali. Pareiga padaryti viską, ką gali, negali reikšti, kad prašoma valstybė narė *turi* atsakyti“ (žr. jo pastabų 3.1 punktą). Nyderlandų vyriausybė mano, kad Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje nurodytas dviejų savaičių terminas nėra privalomas ir kad prašoma valstybė narė neprivalo atsakyti per dvi savaites (žr. jos pastabų 36–38 punktus). Jungtinės Karalystės vyriausybės teigimu, „prašoma valstybė narė turi stengtis atsakyti per dvi savaites, bet neprivalo to padaryti. <…> Žodžiai „turi stengtis“ prarastų bet kokią prasmę, jei prašomai valstybei narei būtų taikomas imperatyvus įpareigojimas atsakyti per dvi savaites. Šie žodžiai reiškia, kad turi būti dedamos didelės ir realios pastangos atsakyti per šį terminą, bet jais pripažįstama, kad tai ne visada įmanoma dėl daugelio priežasčių, pavyzdžiui, dėl spaudimo, susijusio su didele valstybės narės nagrinėjamų bylų apimtimi, arba dėl nagrinėjamos bylos sudėtingumo. Prašoma valstybė narė nėra imperatyviai saistoma nurodyto dviejų savaičių termino. <…> Taip pat galima nurodyti, kad ši situacija skiriasi nuo tam tikrų reglamente „Dublinas III“ nustatytų terminų: pavyzdžiui, pagal šio reglamento 22 straipsnį prašoma valstybė narė „sprendimą dėl prašymo perimti prašytoją savo žinion pateikia per du mėnesius nuo prašymo gavimo dienos“. Remiantis 25 straipsnio 1 dalies formuluote, prašoma valstybė narė „kuo skubiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, priima sprendimą dėl prašymo atsiimti atitinkamą asmenį“. *Tuo atveju, kai Sąjungos teisės aktų leidėjas norėjo nustatyti imperatyvų įpareigojimą, jis tai išreiškė labai aiškia formuluote*. Reglamento [Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje numatytas įpareigojimas yra kitokio pobūdžio“ (žr. jos pastabų 11, 12 ir 14 punktus, kursyvu išskirta mano).

41 Nyderlandų vyriausybės teigimu, šis terminas „tėra prašomai valstybei narei pateiktos gairės“. Komisijos teigimu, Reglamentu Nr. 1560/2003 „siekiama ne nustatyti griežtai privalomą terminą, o pateikti gaires, kurių reikėtų kiek įmanoma laikytis“. Taigi tai yra išimtinai rekomendacinio pobūdžio terminas. Šveicarijos Konfederacija, kuri pateikė pastabas tik dėl pirmojo prejudicinio klausimo, yra ne tokia kategoriška ir mano, jog „iš nuostatos formuluotės matyti, kad Reglamento [Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje nustatytas terminas tėra rekomendacinio pobūdžio, o ne su tam tikromis pasekmėmis siejamas terminas. Aiškiai matyti, be kita ko, atsižvelgiant į 5 straipsnio 2 dalies <…> versijas tam tikromis kalbomis, kad prašomai [valstybei narei] nustatytas įpareigojimas atsakyti per dvi savaites negali būti suprantamas taip, kad šio termino nesilaikymas nedelsiant sukels teisinių pasekmių. Priešingai, įpareigojimas „pasistengti“ reiškia tam tikrą lankstų požiūrį į tai, per kurį laiką turi būti atsakyta į pakartotinio nagrinėjimo prašymą. Taigi, prašoma valstybė turi teisę atsakyti ir pasibaigus dviejų savaičių terminui. Tačiau atsižvelgiant į reglamento „Dublinas III“ tikslą vis dėlto laikytina, kad Reglamento <…> Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje numatytas terminas yra *principinis įpareigojimas, kurio turi būti paisoma, o ne tik nereikšminga laiko nuoroda*“. Kursyvu išskirta mano.

42 Jungtinės Karalystės vyriausybė pažymi, kad, „priešingai nei, pavyzdžiui, reglamento „Dublinas III“ 22 ir 25 straipsniuose, nėra numatyta jokio automatiško atsakomybės perėjimo, jei prašoma valstybė narė neatsako <…> per dviejų savaičių terminą <…>“ (žr. jos pastabų 20 punktą). Vengrijos vyriausybės teigimu, „konstatuotina, jog nei reglamente [„Dublinas III“], nei Reglamente Nr. 1560/2003 nėra tiesiogiai numatyta teisinių pasekmių, kylančių, jei į pakartotinio nagrinėjimo prašymą neatsakoma arba jei viršijamas šiam atsakymui pateikti skirtas dviejų savaičių terminas, taigi nenumatyta ir jokių pasekmių, galinčių turėti poveikį atsakomybei už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą“ (žr. jos pastabų 18 punktą) Atsakydama į rašytinius Teisingumo Teismo klausimus Vokietijos vyriausybė teigė, kad „[r]eglamente „Dublinas III“ nenumatyta jokių teisinių pasekmių, jei neatsakoma prašant pakartotinai išnagrinėti prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį. <…> Pažymėtina, jog atsakomybė negali pereiti dėl to, kad nepateiktas atsakymas, nes reglamente „Dublinas III“ tam nesuteiktas teisinis pagrindas“.

valstybės narės ir prašomos valstybės narės po neigiamo atsakymo, kad remiantis reglamentu „Dublinas III“ būtų lengviau nustatyti atsakingą valstybę narę ir įgyvendinti reglamento „Dublinas III“ tikslus. Jei ši papildoma procedūra baigiama per pagrįstą laikotarpį ir todėl nepažeidžia greito tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimo tikslo atsižvelgiant tiek į prieglobsčio prašytojų, tiek į dalyvaujančių valstybių interesus, tai yra priemonė, atitinkanti veiksmingo reglamento „Dublinas III“ taikymo tikslą. Mano nuomone, tai, kad Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalis visiškai nėra privalomojo pobūdžio [43] ir ja siekiama palengvinti reglamento „Dublinas III“ taikymą, leidžia išvengti bet kokio prieštaravimo dėl jos galiojimo.

85. Taigi manau, kad į pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti neigiamai: nors prašoma valstybė narė turi stengtis atsakyti per dvi savaites į Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje numatytą pakartotinio nagrinėjimo prašymą, ji nėra teisiškai įpareigota atsakyti per šį terminą. Be to, Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje nenumatyta jokių teisinių pasekmių, jei į pakartotinio nagrinėjimo prašymą neatsakoma per tą patį terminą.

C. Dėl antrojo prejudicinio klausimo

86. Savo antruoju prejudiciniu klausimu, kuris pateiktas, jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalies paskutinį sakinį, reikia taikyti reglamento „Dublinas III“ 25 straipsnio 1 dalyje numatytą maksimalų vieno mėnesio terminą.

87. Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje numatytas privalomas trijų savaičių terminas pakartotinio nagrinėjimo prašymui pateikti ir pageidautinas dviejų savaičių terminas atsakyti į šį prašymą. Pažymėtina, kad pagal šios nuostatos paskutinį sakinį numatyta, kad bet kuriuo atveju ši „papildoma“ procedūra neturi atnaujinti arba pakeisti reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 1, 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje [44] nustatytų terminų.

88. Iš esmės pakartotinio nagrinėjimo procedūra aiškiai atskirta nuo reglamente „Dublinas III“ nurodytų perėmimo savo žinion arba atsiėmimo procedūrų ir neturi jokio poveikio šio reglamento nuostatose įtvirtintiems terminams.

89. Atsižvelgdamas į šią aiškią ir tikslią nuostatą, manau, kad Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje nustatytų terminų nepakeičia, be kita ko, reglamento „Dublinas III“ 25 straipsnyje numatyta atsiėmimo procedūra [45]. Taigi, Reglamento „Dublinas III“ 25 straipsnyje numatyti terminai netaikytini Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje nustatytai procedūrai.

90. Manau, kad atsakymas į antrąjį prejudicinį klausimą turi būti neigiamas: reglamento „Dublinas III“ 25 straipsnio 1 dalyje numatytas maksimalus vieno mėnesio terminas netaikytinas vykstant pakartotinio nagrinėjimo procedūrai, numatytai Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje.

43 Kaip matyti iš pačios šios nuostatos formuluotės, ypač iš žodžių „turi stengtis“.

44 Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „[p]rašoma valstybė narė turi stengtis atsakyti per dvi savaites. Bet kuriuo atveju ši papildoma procedūra neturi viršyti laiko ribų, nustatytų [*reglamento „Dublinas II“] 18 straipsnio 1 dalyje ir 20 straipsnio 1 dalies b punkte*“. Kursyvu išskirta mano. Reglamento „Dublinas II“ 18 straipsnio 1 dalis ir 20 straipsnio 1 dalies b punktas atitinka reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 1, 6 dalis ir 25 straipsnio 1 dalį.

45 Komisija mano, kad šie terminai negali būti nei pratęsti, nei „būti atsakomybės perėjimo pagrindas. *Kitaip tariant, tai reiškia, kad pateikusi neigiamą atsakymą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 1 dalį, prašoma valstybė narė gali tapti atsakinga už prašymo nagrinėjimą, tik jei pati sutinka. Tai paaiškinama ta aplinkybe, kad pakartotinio nagrinėjimo prašymas nėra naujas prašymas atsiimti atitinkamą asmenį.* Pakartotinio nagrinėjimo prašymu valstybė narė įpareigojama iš naujo išnagrinėti atvejį ir patikrinti, ar ji patvirtina savo neigiamą atsakymą, ir tik tiek. Be to, kitoks aiškinimas prieštarautų normų hierarchijai, nes reikštų, kad įgyvendinimo reglamentu nukrypstama nuo pagrindinio reglamento“. Kursyvu išskirta mano.

D. Dėl trečiojo ir ketvirtojo prejudicinių klausimų

91. Savo trečiuoju klausimu, kuris pateiktas, jei į antrąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar prašoma valstybė narė turi pagrįstą laikotarpį atsakyti į pakartotinio nagrinėjimo prašymą. Savo ketvirtuoju klausimu, kuris pateiktas, jei į trečiąjį būtų atsakyta teigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar septynios su puse savaitės [46] arba šeši mėnesiai [47] yra pagrįstas laikotarpis. Jei į ketvirtąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, kaip reikia suprasti pagrįstą laikotarpį.

92. Kadangi šie du klausimai yra susiję, manau, juos reikia nagrinėti kartu.

93. Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad valstybė narė turi *stengtis* per dvi savaites atsakyti į pakartotinio nagrinėjimo prašymą. Taip prašoma valstybė narė raginama veikti vadovaujantis bendradarbiavimo dvasia, kad būtų greitai nustatyta atsakinga valstybė narė [48]. Akivaizdu, kad jei valstybė narė nesilaiko šio rekomendacinio pobūdžio termino, ji vis dėlto turi atsakyti per pagrįstą laikotarpį, kad nebūtų pakenkta tikslui greitai nustatyti už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą atsakingą valstybę narę ir būtų paisoma gero administravimo ir veiksmingumo principų.

94. Taigi, tai, kaip turi būti suprantamas pagrįstas laikotarpis pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį, negali būti nustatyta iš anksto ir turi būti vertinama kiekvienu atskiru atveju atsižvelgiant į konkrečias bylos aplinkybes [49] ir paisant greito prašymo nagrinėjimo reikalavimo, kurį siekiama užtikrinti reglamentu „Dublinas III“ [50]. Kadangi atliekant šį nagrinėjimą reikia atlikti faktinį atitinkamų aplinkybių vertinimą, manau, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas reikšmingas aplinkybes [51], turi konkrečiu atveju įvertinti, ar prašoma valstybė narė į pakartotinio nagrinėjimo prašymą atsakė per pagrįstą laikotarpį. Vis dėlto, kaip bus matyti iš mano atsakymo į penktąjį ir šeštąjį prejudicinius klausimus, jei į pakartotinio nagrinėjimo prašymą per pagrįstą laikotarpį neatsakoma, tai reiškia, kad prašančioji valstybė narė turi prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą [52].

95. Vis dėlto primintina, kad pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį nei dviejų savaičių termino, nei pagrįsto laikotarpio nesilaikymas nesukelia jokių teisinių pasekmių prašomai valstybei narei.

46 Byla C-48/17.

47 Byla C-47/17. Sujungtose bylose C-47/17 ir C-48/17 prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, jog Direktyvos 2013/32 31 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „[v]alstybės narės užtikrina, kad nagrinėjimo procedūra būtų baigta per šešis mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos. Taigi, būtų nelogiška laikyti, kad pakartotinio nagrinėjimo trukmė pagal Reglamento [Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalį, nustatant už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą atsakingą valstybę narę, galėtų būti ilgesnė nei terminas, skirtas tam, kad būtų priimtas sprendimas dėl paties prieglobsčio prašymo – šis sprendimas turi būtų priimtas po to, kai išsprendžiamas klausimas, kuri valstybė narė yra atsakinga už prašymo nagrinėjimą“. Kaip nurodžiau šios išvados 75 punkte, manau, kad Direktyvoje 2013/32, visų pirma jos 31 straipsnio 3 dalyje, numatyti terminai yra aiškiai kitokio pobūdžio nei reglamente „Dublinas III“ ir atitinkamai Reglamente Nr. 1560/2003 įtvirtinti terminai.

48 Iš tiesų vadovaudamosi lojalaus bendradarbiavimo principu, kuris įtvirtintas ESS 4 straipsnio 3 dalyje, valstybės narės, be kita ko, turi padėti Sąjungai vykdyti jos užduotis.

49 Jungtinės Karalystės teigimu, „[n]eįmanoma apibrėžti, kaip turi būti suprantamas „pagrįstas laikotarpis“, nes ši sąvoka pagal savo esmę yra labai susijusi su faktinėmis aplinkybėmis. Tai, kas yra pagrįsta, priklauso nuo konteksto (žr. jos pastabų 22 punktą).

50 Byloje C-47/17 Vokietijos valdžios institucijos *neatsakė į 2016 m. balandžio 14 d. valstybės sekretoriaus pateiktą pakartotinio nagrinėjimo prašymą*. Primintina, kad byloje C-48/17 Italijos valdžios institucijos 2016 m. sausio 26 d. pripažino savo atsakomybę už atitinkamo asmens tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą po 2015 m. gruodžio 1 d. valstybės sekretoriaus pateikto pakartotinio nagrinėjimo prašymo ir 2016 m. sausio 18 d. priminimo, t. y. *greičiau nei per du mėnesius* nuo minėto prašymo pateikimo.

51 Komisija kaip pavyzdį nurodė, kad faktinės aplinkybės ir veiksniai, kurie galėtų turėti reikšmės šiam vertinimui, tai „visų pirma <…> tyrimo apimtis ir veiksmai, kuriuos būtina atlikti siekiant išnagrinėti prašymą, taip pat galimas per didelis kompetentingų valdžios institucijų darbo krūvis“. Nyderlandų vyriausybė mano, kad „siekiant atsakyti į klausimą, ar laikotarpis yra pagrįstas, gali turėti reikšmės šios aplinkybės: 1) atitinkamos prašančiosios valstybės narės arba prašomos valstybės narės valdžios institucijos turėjo atlikti daug tyrimų dėl atitinkamo asmens; 2) atitinkamos prašančiosios valstybės narės arba prašomos valstybės narės valdžios institucijos daug kartų turėjo tartis tarpusavyje, pavyzdžiui, kad išspręstų nesutarimus; 3) atitinkamos prašančiosios valstybės narės arba prašomos valstybės narės valdžios institucijos yra susidūrusios su didesniu darbo krūviu, pavyzdžiui, dėl didžiulio prieglobsčio prašytojų antplūdžio“.

52 Žr. šios išvados 113 punktą.

96. Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad į trečiąjį ir ketvirtąjį prejudicinius klausimus reikia atsakyti, kad prašoma valstybė narė į pakartotinio nagrinėjimo prašymą turi stengtis atsakyti per dvi savaites ir bet kuriuo atveju – per pagrįstą laikotarpį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, įvertinęs visas reikšmingas aplinkybes, turi apibrėžti kiekvienu konkrečiu atveju, ar prašoma valstybė narė atsakė per pagrįstą laikotarpį.

E. Dėl penktojo ir šeštojo prejudicinių klausimų

1. Argumentai

97. Penktuoju ir šeštuoju prejudiciniais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, kokių pasekmių sukelia tai, kad prašoma valstybė narė neatsako į pakartotinio nagrinėjimo prašymą, ir, konkrečiau kalbant, ar šiuo atveju už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą yra atsakinga prašančioji valstybė narė, ar prašoma valstybė narė.

98. Ieškovas pagrindinėje byloje C-47/17 mano, kad jeigu prašoma valstybė narė neatsako per dviejų savaičių terminą[53] arba visai neatsako, prašančioji valstybė narė tampa galutinai atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą. Jo nuomone, „[k]adangi pasekmės dėl pavėluoto sprendimo, susijusio su pradiniu prašymu perimti savo žinion atitinkamą asmenį, yra *tiesiogiai* numatytos reglamento [„Dublinas III“] 25 straipsnio 2 dalyje, ši nuostata negali būti *netiesiogiai* taikoma pakartotinio nagrinėjimo procedūrai. Todėl <…>, kadangi atsakomybės perėjimas valstybei narei – tai kardinalus pokytis, darytina išvada, kad šis perėjimas gali būti numatytas tik pagal specialią nuostatą. Specialios nuostatos, pagal kurią būtų numatyta, jog atsakomybė pereina prašomai valstybei narei, jei ji neatsako į pakartotinio nagrinėjimo prašymą, nėra, todėl šiuo atveju atsakinga išlieka prašančioji valstybė narė. Be to, [jis] pažymi, kad yra esminis skirtumas tarp dviejų procedūrų. Iš esmės pakartotinio nagrinėjimo procedūra vyksta, kai jau gautas aiškus atsisakymas atsiimti atitinkamą asmenį, taigi, yra nustatyta prašančiosios valstybės narės atsakomybė. Tik teigiamas atsakymas į pakartotinio nagrinėjimo prašymą (per pagrįstą laikotarpį) gali, nepaisant visko, reikšti, kad atsakinga tampa prašoma valstybė narė“.

99. Atsakydamas į rašytinius Teisingumo Teismo klausimus ieškovas pagrindinėje byloje C-48/17[54] teigė, kad tuomet, kai prašomos valstybės narės atsakymas į prašymą perimti savo žinion arba atsiimti yra neigiamas, būtent prašančioji valstybė narė yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Jis mano, kad aplinkybė, jog prašoma valstybė narė vėliau persigalvoja ir yra pasiruošusi perimti savo žinion ar atsiimti atitinkamą asmenį, nebegali pakeisti atsakomybės už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą[55]. Anot ieškovo pagrindinėje byloje C-48/17, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė nustatoma, nelygu atvejis, ne vėliau kaip per du su puse mėnesio, tris su puse mėnesio, keturis ar penkis mėnesius nuo šio prašymo pateikimo dienos. Jis teigia, kad pagal Direktyvos 2013/32 31 straipsnio 3 dalį nagrinėjimo procedūra turi būti baigta per šešis mėnesius. Be to, jis tvirtina, kad pakartotinio nagrinėjimo procedūra negali būti taikoma pasibaigus reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 1 ir 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje numatytiems terminams.

100. Ieškovas pagrindinėje byloje C-48/17 tvirtina, kad papildoma pakartotinio nagrinėjimo procedūra, numatyta Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje, nebuvo patvirtinta remiantis reglamento „Dublinas III“ 21 straipsnio 3 dalimi, 23 straipsnio 3 dalimi, 23 straipsnio 4 dalimi ar 24 straipsnio 5 dalimi, kurios Reglamento Nr. 1560/2003 preambulėje nurodytos kaip teisinis pagrindas. „Kadangi reglamente „Dublinas III“ Komisijai nesuteikiama įgaliojimų patvirtinti pakartotinio nagrinėjimo

53 Arba per pagrįstą laikotarpį.

54 Pažymiu, kad per 2018 m. sausio 16 d. posėdį patvirtinta, jog pateikdamas savo skundą pagrindinėje byloje ieškovas pagrindinėje byloje C-48/17 prašė, kad jo bylą nagrinėtų Nyderlandų, o ne Italijos valdžios institucijos.

55 Pagal analogiją žr. 2017 m. liepos 26 d. Sprendimo *Mengesteab* (C-670/16, EU:C:2017:587) 59 punktą.

procedūros, [Reglamento Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalis negalioja, nes prieštarauja SESV 290 ir 291 straipsniams“. Jis taip pat teigia, kad ši nuostata negalioja ir dėl to, kad joje numatyta pakartotinio nagrinėjimo procedūra prieštarauja reglamento „Dublinas III“ 5 konstatuojamojoje dalyje nurodytam tikslui[56] ir būtinybei veiksmingai saugoti prieglobsčio teisę, taip pat kiekvieno asmens teisę į tai, kad jo bylos būtų išnagrinėtos nešališkai, sąžiningai ir per pagrįstą laikotarpį. Galiausiai ieškovas teigia, kad reglamento „Dublinas III“ 37 straipsnyje numatyta taikinimo procedūra negali būti taikoma siekiant išspręsti nesutarimus konkrečiu atveju, susijusiu su atskiru tarptautinės apsaugos prašytoju.

101. Nyderlandų vyriausybės teigimu, „[p]rašoma valstybė narė nėra pripažįstama atsakinga valstybe nare, jei laiku nepateikia atsakymo į pakartotinio nagrinėjimo prašymą“. „Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje aiškiai nenurodyta tokia pasekmė, todėl prašoma valstybė narė netampa atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, jei viršijamas terminas atsakymui pateikti“. „Taip pat prašančioji valstybė narė automatiškai netampa atsakinga valstybe nare, jei prašoma valstybė narė neatsako per Reglamento [Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą terminą. Nei Reglamente [Nr. 1560/2003], nei reglamente [„Dublinas III“] nepatikslinta, kad prašančioji valstybė narė yra atsakinga tuo atveju, kai viršijamas terminas atsakymui į pakartotinio nagrinėjimo prašymą pateikti“.

102. Ta pati vyriausybė mano, kad, remiantis reglamentu „Dublinas III“ sukurta sistema, „prašančioji valstybė narė nebūtinai tampa atsakinga tuo atveju, kai viršijamas Reglamento [Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje nurodytas terminas. Iš esmės prašančioji valstybė narė turi kitų galimybių, jei pateikus pakartotinio nagrinėjimo prašymą negaunama prašomos valstybės narės sutikim[o]. <…> Prašančioji valstybė narė gali nuspręsti, pavyzdžiui, atsižvelgdama į naujai gautą informaciją, kad atsakinga yra dar kita valstybė narė <…>. Būtent toks atvejis buvo byloje C-48/17, kai Nyderlandų valdžios institucijos pateikė Italijai prašymą atsiimti atitinkamą asmenį, remdamosi informacija, kurią gavo Šveicarijos valdžios institucijoms atsakius į prašymą atsiimti šį asmenį. Taip pat nauja informacija, kuria remiantis matyti, kad atsakinga yra kita valstybė narė, gali būti gauta vykstant pakartotinio nagrinėjimo procedūrai. <…> Prašančioji valstybė narė turi iš pradžių nustatyti, ar jokia kita valstybė narė negali būti pripažinta atsakinga pagal reglamente [„Dublinas III] išdėstytus kriterijus arba kad perdavimas pirmajai valstybei narei, kurioje pateiktas prašymas, yra neįmanomas. Tik šiuo momentu atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą atliekanti valstybė narė tampa atsakinga valstybe nare (reglamento [„Dublinas III“] 3 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa)“.

103. Jungtinės Karalystės vyriausybė mano, kad „į pakartotinio nagrinėjimo prašymą atsakoma *po to*, kai jau yra išspręstas atsakomybės už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą klausimas. Iš esmės prašoma valstybė narė jau bus atmetusi prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, todėl atsakomybė tenka prašančiajai valstybei narei. Taigi, vadinamosios „Dublinas III“ sistemos tikslas – nustatyti, kuri valstybė narė yra atsakinga – yra pasiektas. Reglamento [Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje apibrėžta procedūra prašančiajai valstybei narei suteikia galimybę ginčyti prašomos valstybės narės sprendimą, bet – ir tai yra svarbiausia – tuomet, kai atsakomybė jau yra nustatyta“.

104. Vengrijos vyriausybės teigimu, „jei valstybė narė neatsako, kai prašoma pakartotinai išnagrinėti prašymą atsiimti atitinkamą asmenį, už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė nustatoma atsižvelgiant į atsakymą, kuris buvo tiesiogiai arba netiesiogiai pateiktas į pradinį prašymą atsiimti šį asmenį. Jei prašoma valstybė narė į prašymą atsiimti atitinkamą asmenį neatsako per vieną mėnesį arba per dvi savaites, tuomet pagal reglamento [„Dublinas III“] 25 straipsnį laikoma, kad su prašymu sutinkama, ir prašomai valstybei narei automatiškai kyla pareiga atsiimti šį asmenį. Ir, atvirkščiai, savaime suprantama, kad jei atsakymas yra neigiamas, prašoma valstybė narė netampa atsakinga už prašymo nagrinėjimą“.

56 Pagal reglamento „Dublinas III“ 5 konstatuojamąją dalį atsakingos valstybės narės nustatymo būdas „turėtų būti grindžiamas objektyviais bei teisingais kriterijais“.

105. Komisija mano, remiantis jos atsakymu į antrąjį prejudicinį klausimą, „kad nepagrįstai ilgas laikotarpis, per kurį prašoma valstybė narė atsako į pakartotinio nagrinėjimo prašymą, negali būti atsakomybės perėjimo pagrindas“. Jos nuomone, „tokiomis aplinkybėmis, kaip pagrindinėje byloje C-47/17, prašomai valstybei narei nekyla jokių teisinių pasekmių dėl to, kad ji neatsako į pakartotinio nagrinėjimo prašymą per dvi savaites arba per pagrįstą laikotarpį, nes ši valstybė narė jau yra atsisakiusi tenkinti prašymą atsiimti atitinkamą asmenį per reglamento [„Dublinas III“] 25 straipsnio 1 dalyje numatytą terminą, ir joks automatiškas atsakomybės perėjimas prašomai valstybei narei nebegali įvykti dėl praėjusio termino. Tokiomis aplinkybėmis, kaip pagrindinėse bylose, pagal reglamentą [„Dublinas III“] arba Reglamentą Nr. 1560/2003 atsakomybė negali pereiti ir prašančiai valstybei narei: byloje C-48/17 atsakomybė jau buvo nustatyta remiantis netiesioginiu sutikimu su prašymu perimti savo žinion, o tokiomis aplinkybėmis, kaip byloje C-47/17, prašančioji valstybė narė galėjo laikyti, kad atitiktis sistemoje „Eurodac“ yra patikimas įrodymas, jog prašoma valstybė narė yra atsakinga kaip valstybė narė, kurioje buvo pateiktas pirmasis prieglobsčio prašymas.

106. Komisijos teigimu, „[p]riešingai, nei, atrodo, mano prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, Nyderlandų valdžios institucijos neprivalėjo nedelsdamos pripažinti savo atsakomybę, kai pasibaigė dviejų savaičių terminas, nustatytas prašomos valstybės narės atsakymui į pakartotinio nagrinėjimo prašymą pateikti. Tai, kad Nyderlandai kelis mėnesius laukė, kol Vokietijos valdžios institucijos išspręs problemas <…>, kilusias dėl pakartotinio nagrinėjimo prašymų, visiškai nebuvo nepagrįsta. Galiausiai 2016 m. gruodžio 14 d. Nyderlandai pripažino savo kompetenciją – tai gali būti pateisinta remiantis reglamento [„Dublinas III“] 3 straipsnio 1 dalimi arba 17 straipsniu“.

107. Atsakydama į rašytinius Teisingumo Teismo klausimus Vokietijos vyriausybė teigė, kad „neigiamas prašomos valstybės narės atsakymas į prašymą perimti savo žinion arba atsiimti, pateiktas atitinkamai per reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 1, 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus, iš principo reiškia, kad prašančioji valstybė narė tampa atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Ši atsakomybė kyla tuo momentu, kai prašančioji valstybė narė gauna atsakymą, kuriuo prašymas atmetamas“. Ji priduria, kad „jei prašoma valstybė narė neatsako per dviejų savaičių terminą, numatytą Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje <…>, tai nereiškia <…>, kad atsakomybė pereina prašomai valstybei narei. Prašančioji valstybė išlieka atsakinga. Jei paaiškėjus naujoms aplinkybėms nebėra galimybės iš naujo prašyti, kad prašoma valstybė narė perimtų savo žinion arba atsiimtų atitinkamą asmenį <…>, laikytina, kad pakartotinio nagrinėjimo procedūra pasibaigia ir Direktyvos [2013/32] 31 straipsnio 3 dalyje numatytas nagrinėjimo terminas pradedamas skaičiuoti tą dieną, kai atmetamas pakartotinio nagrinėjimo prašymas arba pasibaigia Reglamento [Nr. 1560/2003] 5 straipsnio 2 dalyje numatytas terminas ir per jį negaunama atsakymo“.

2. Analizė

108. Manau, jog atsižvelgiant į tai, kad Reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 1, 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje neapibrėžti teisiniai padariniai dėl prašomos valstybės narės neigiamo atsakymo į prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, prašančioji valstybė narė netampa automatiškai atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tuo momentu, kai gaunamas šis atsakymas [57].

109. Iš esmės, jei laikomasi reglamento „Dublinas III“ 21 ir 23 straipsniuose numatytų privalomų terminų, prašančioji valstybė narė dar gali pateikti naują prašymą perimti savo žinion arba atsiimti, skirtą kitai valstybei narei, nei pirmoji prašoma valstybė narė, ir pateikus šį prašymą gali būti nustatyta šios kitos valstybės narės atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

57 Žr. šios išvados 62 ir 63 punktus.

110. Be to, prašančioji valstybė narė, jei ji mano, kad neigiamas atsisakymas paremtas neteisingu įvertinimu arba jei ji gali pateikti papildomų įrodymų [58], pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį per tris savaites nuo šio neigiamo atsakymo gavimo gali prašyti pakartotinai nagrinėti jos prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį.

3. Prašomos valstybės narės tiesioginis sutikimas prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą

111. Manau, kad *jei tenkinami reglamente „Dublinas III“, be kita ko, jo III skyriuje, išdėstyti atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijai*, pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį prašoma valstybė narė yra atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tuomet, jei per pagrįstą laikotarpį [59], atsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes [60], *tiesiogiai* sutinka prisiimti šią atsakomybę.

112. Taigi kyla klausimas, kaip turi būti suprantamas pagrįstas laikotarpis, per kurį reikia atsakyti į pakartotinio nagrinėjimo prašymą. Kaip jau nurodžiau šios išvados 94–96 punktuose, mano nuomone, neįmanoma iš anksto ir abstrakčiai apibrėžti pagrįsto laikotarpio sampratos. Tačiau, siekiant užtikrinti kuo didesnį teisinį saugumą, šiuo klausimu nacionaliniam teismui reikėtų pateikti tam tikras nuorodas [61].

113. Kadangi prašoma valstybė narė jau yra pateikusi neigiamą atsakymą į prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, o į pakartotinio nagrinėjimo prašymą reikia atsakyti per rekomenduojamą dviejų savaičių terminą, manau, kad jei į pakartotinio nagrinėjimo prašymą, susijusį su tuo pačiu asmeniu, neatsakoma ilgiau nei per vieną mėnesį (išimtinėmis aplinkybėmis šis terminas gali būti pratęstas iki dviejų mėnesių), prašančioji valstybė narė turi prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Ir, atvirkščiai, jei prašoma valstybė narė per pagrįstą laikotarpį tiesiogiai sutinka prisiimti šią atsakomybę, ji tampa atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

114. Šiuo klausimu primintina, kad byloje C-48/17 Italijos valdžios institucijos 2016 m. sausio 26 d. prisiėmė atsakomybę už atitinkamo asmens tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą po 2015 m. gruodžio 1 d. valstybės sekretoriaus pateikto pakartotinio nagrinėjimo prašymo ir 2016 m. sausio 18 d. priminimo, t. y. per trumpesnį nei dviejų mėnesių terminą po minėto prašymo pateikimo.

115. Net jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar konkrečiomis bylos aplinkybėmis valstybės sekretoriaus veiksmai atitiko greito nagrinėjimo reikalavimą, man atrodo, kad jei prašoma valstybė narė tiesiogiai sutinka prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, kaip buvo šioje byloje, prašančioji valstybė narė turi kuo greičiau apie tai pranešti atitinkamam asmeniui.

116. Nyderlandų valdžios institucijos ieškovo pagrindinėje byloje C-48/17 advokatui apie savo ketinimą nenagrinėti tarptautinės apsaugos prašymo ir perduoti jį Italijai pranešė 2016 m. kovo 31 d., t. y. praėjus daugiau nei dviem mėnesiams po to, kai 2016 m. sausio 26 d. Italijos valdžios institucijos sutiko prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

58 Primintina, kad pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 1 dalį neigiamas atsakymas turi būti išsamiai pagrįstas.

59 Primintina, kad dviejų savaičių terminas yra tik rekomendacinio pobūdžio. Be to, mano nuomone, atsakymas laiku prilygsta atsakymui per pagrįstą laikotarpį.

60 Būtent šiuo momentu prašoma valstybė narė tampa atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Be to, pagal reglamento „Dublinas III“ 29 straipsnį būtent nuo šio tiesioginio prašomos valstybės narės sutikimo pradedamas skaičiuoti šešių mėnesių terminas, per kurį turi būti įvykdytas atitinkamo asmens perdavimas.

61 Bet kuriuo atveju jos negalėtų būti aiškinamos kaip privalomos maksimalios ribos.

117. Man atrodo, nors tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kad šiuo atveju Nyderlandų valdžios institucijų veiksmai neatitiko greito nagrinėjimo reikalavimo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prireikus turi taikyti nacionalinėje teisėje numatytas sankcijas.

4. Prašomos valstybės narės atsakymo į pakartotinio nagrinėjimo prašymą nepateikimas

118. Kadangi pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį nenumatyta jokių teisinių pasekmių, jei prašoma valstybė narė per pagrįstą laikotarpį neatsako į pakartotinio nagrinėjimo prašymą, šis atsakymo nepateikimas neprilygsta šios valstybės narės sutikimui prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą.

119. Mano nuomone, jei prašoma valstybė narė per pagrįstą laikotarpį neatsako[62] į pakartotinio nagrinėjimo prašymą arba jei atsisako prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą[63], prašančioji valstybė narė yra atsakinga[64] už šį nagrinėjimą ir turi kuo skubiau pranešti apie tai atitinkamam asmeniui, kad jis nebūtų paliktas tam tikrame teisiniame vakuume[65], kai nei prašančioji valstybė narė, nei prašoma valstybė narė nėra atsakingos už jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Tokia situacija būtų visiškai nepriimtina atsižvelgiant į sistemą „Dublinas III“, kuria siekiama užtikrinti teisinį saugumą nustatant už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakingą valstybę narę ir dėl to keliama greito nagrinėjimo sąlyga.

120. Pažymėtina, kad byloje C-47/17 praėjo aštuoni mėnesiai nuo pakartotinio nagrinėjimo prašymo, kurį valstybės sekretorius 2016 m. balandžio 14 d. pateikė Vokietijos valdžios institucijoms, iki 2016 m. gruodžio 14 d., kai Nyderlandų Karalystė galiausiai pripažino savo atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą[66], nes Vokietijos valdžios institucijos neatsakė į pakartotinio nagrinėjimo prašymą[67].

121. Manau, nors tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kad šis laikotarpis yra neproporcingas ir negali būti pateisintas, net jei valstybės narės susiduria su dideliu tarptautinės apsaugos prašytojų antplūdžiu, todėl turėtų būti skirta bauda, kaip numatyta nacionaliniuose įstatymuose.

122. Iš to, kas išdėstyta matyti, kad į penktąjį ir šeštąjį prejudicinius klausimus reikia atsakyti taip:

– kadangi reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 1, 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje neapibrėžti teisiniai padariniai dėl prašomos valstybės narės neigiamo atsakymo į prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, prašančioji valstybė narė netampa automatiškai atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tuo momentu, kai gaunamas šis atsakymas;

62 Manau, kad, nors atsakyme gali būti nurodytos bendro pobūdžio aplinkybės, kaip antai didelis tarptautinės apsaugos prašytojų antplūdis, bet kuriuo atveju atsakymas turi būti skirtas specialiai konkrečiam asmeniui.

63 Šis atvejis nėra nagrinėjamas pagrindinėse bylose.

64 Neišvengiamai.

65 Arba bent jau „teisinėje nežinioje“.

66 Primintina, kad šioje byloje ieškovas pagrindinėje byloje pradėjo bado streiką, atsisakė vandens ir pateikė skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, nes buvo vėluojama nustatyti už jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakingą valstybę narę.

67 Konkrečiu ieškovo pagrindinėje byloje C-47/17 atveju, atrodo, Vokietijos valdžios institucijoms priminimas nebuvo išsiųstas. Be to, paaiškėjo, kad, nepaisant Nyderlandų ir Vokietijos valdžios institucijų susirašinėjimo dėl pirštų atspaudų paėmimo sistemai „Eurodac“, reglamento „Dublinas III“ 37 straipsnyje numatyta taikinimo procedūra nebuvo pradėta. Iš tiesų, Komisijos teigimu, ši procedūra buvo sukurta tiems atvejams, kai valstybėms narėms nepavyksta susitarti dėl tam tikro klausimo, susijusio su reglamento „Dublinas III“ taikymu. Ji pažymi, kad ši procedūra *dar niekada nebuvo taikyta*.

– jei laikomasi reglamento „Dublinas III“ 21 ir 23 straipsniuose numatytų privalomų terminų, prašančioji valstybė narė dar gali pateikti naują prašymą perimti savo žinion arba atsiimti, skirtą kitai valstybei narei nei pirmoji prašoma valstybė narė, ir pateikus šį prašymą gali būti nustatyta šios kitos valstybės narės atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą;

– jei po to, kai per reglamento „Dublinas III“ 22 straipsnio 1, 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus pateiktas neigiamas atsakymas į prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, prašoma valstybė narė, gavusi pakartotinio nagrinėjimo prašymą pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį, per pagrįstą laikotarpį tiesiogiai sutinka prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, ji yra atsakinga už šį nagrinėjimą ir turi kuo skubiau pranešti apie tai atitinkamam asmeniui;

– ir, atvirkščiai, jei prašoma valstybė narė per pagrįstą laikotarpį neatsako į pakartotinio nagrinėjimo prašymą arba jei atsisako prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, prašančioji valstybė narė yra atsakinga už šį nagrinėjimą ir turi kuo skubiau pranešti apie tai atitinkamam asmeniui.

VI. Išvada

123. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem* (Harleme posėdžiaujantis Hagos apylinkės teismas, Nyderlandai) pateiktus prejudicinius klausimus:

– Nors prašoma valstybė narė turi stengtis atsakyti per dvi savaites į 2003 m. rugsėjo 2 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1560/2003, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus, taikymo taisykles, 5 straipsnio 2 dalyje numatytą pakartotinio nagrinėjimo prašymą, ji nėra teisiškai įpareigota atsakyti per šį terminą. Be to, Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje nenumatyta jokių teisinių pasekmių, jei į pakartotinio nagrinėjimo prašymą per minėtą terminą neatsakoma.

– 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, 25 straipsnio 1 dalyje numatytas maksimalus vieno mėnesio terminas netaikytinas vykstant pakartotinio nagrinėjimo procedūrai, numatytai Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalyje.

– Prašoma valstybė narė pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį turi stengtis atsakyti per dvi savaites į pakartotinio nagrinėjimo prašymą ir bet kuriuo atveju – per pagrįstą laikotarpį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kiekvienu konkrečiu atveju įvertinęs visas reikšmingas aplinkybes turi nustatyti, ar prašoma valstybė narė atsakė per pagrįstą laikotarpį.

– Kadangi Reglamento Nr. 604/2013 22 straipsnio 1, 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje neapibrėžti teisiniai padariniai dėl prašomos valstybės narės neigiamo atsakymo į prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį, prašančioji valstybė narė netampa automatiškai atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą tuo momentu, kai gaunamas šis atsakymas. Jei laikomasi Reglamento Nr. 604/2013 21 ir 23 straipsniuose numatytų privalomų terminų, prašančioji valstybė narė dar gali pateikti naują prašymą perimti savo žinion arba atsiimti, skirtą kitai valstybei narei nei pirmoji prašoma valstybė narė, ir pateikus šį prašymą gali būti nustatyta šios kitos valstybės narės atsakomybė už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Jei po to, kai per Reglamento Nr. 604/2013 22 straipsnio 1, 6 dalyse ir 25 straipsnio 1 dalyje nustatytus terminus pateiktas neigiamas atsakymas į prašymą perimti savo žinion arba atsiimti atitinkamą asmenį,

prašoma valstybė narė, gavusi pakartotinio nagrinėjimo prašymą pagal Reglamento Nr. 1560/2003 5 straipsnio 2 dalį, per pagrįstą laikotarpį tiesiogiai sutinka prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, ji yra atsakinga už šį nagrinėjimą ir turi kuo skubiau pranešti apie tai atitinkamam asmeniui. Ir, atvirkščiai, jei prašoma valstybė narė per pagrįstą laikotarpį neatsako į pakartotinio nagrinėjimo prašymą arba jei atsisako prisiimti atsakomybę už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, prašančioji valstybė narė yra atsakinga už šį nagrinėjimą ir turi kuo skubiau pranešti apie tai atitinkamam asmeniui.